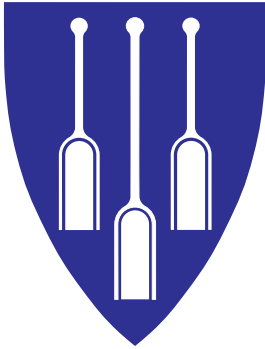

Budsjettdokument for Lom kommune

Gjestfri og nyskapande

Innhold:

Vurdering frå administrasjonssjefen	4
Innstilling frå budsjettutvalet	6
Økonomiske oversikter	15
Formannskapet - første gong	18
Formannskapet - andre gong	18
Kommunestyret sitt vedtak	19
Overordna styringssignal og utvikling	20
Overordna mål og strategiar	22
Handlefridom i økonomien -prioriteringar	23
Handlingsplan for tenesteområda	25

Biletet i toppen er frå Meadalen med utsikt over Vårdalen.

Foto: Merete Byrøygard

Lom kommune
Midtgard
2686 Lom
Telefon: 6121 7300
Faks: 6121 7301
Epost: post@lom.kommune.no
<http://www.lom.kommune.no>

Lom kommune

Budsjett 2012

Økonomi- og handlingsplan 2013-2015

Innholdsliste

<u>1</u>	<u>Vurdering frå administrasjonssjefen</u>	<u>4</u>	<u>7</u>	<u>Overordna styringssignal og utvikling</u>	<u>20</u>
1.1	Økonomi - prioriteringar og utfordringar	4	7.1	Viktige prioriteringar i statsbudsjettet	20
1.2	Samhandlingsreformen	4	7.2	KS si uttale til statsbudsjettet	20
1.3	Pensjonsutgifter	4	7.3	Utvikling i folketalet	21
1.4	Lønsoppgjer 2012	4	<u>8</u>	<u>Overordna mål og strategiar</u>	<u>22</u>
1.5	Kraftinntekter	4	8.1	Balansert målstyring (BMS)	22
1.6	Utvikling i folketalet	5	8.2	Kommunemålekart	22
1.7	Investeringsiltak	5	<u>9</u>	<u>Handlefridom i økonomien - prioriteringar</u>	<u>23</u>
1.8	Forventingar frå overordna mynde	5	9.1	Generelle økonomiske utfordringar	23
1.9	Sluttkommentar	5	<u>10</u>	<u>Handlingsplan for tenesteområda</u>	<u>25</u>
<u>2</u>	<u>Innstilling frå budsjettutvalet</u>	<u>6</u>	10.1	Staben til administrasjonssjefen	25
2.1	Budsjettprosessen	6	10.2	Støttefunksjonen	26
2.2	Målsetjing med budsjettarbeidet	6	10.3	Loar skule	28
2.3	Innstillinga	6	10.4	Garmo oppvekstsenter	30
<u>3</u>	<u>Økonomiske oversikter</u>	<u>15</u>	10.5	Lom ungdomsskule	32
3.1	Investeringar og finansiering	15	10.6	Loar barnehage	34
3.2	Driftsbudsjett	15	10.7	Miljø, teknisk, næring	35
3.3	Utvikling i lånegjeld	17	10.8	Helse og velferd	38
3.4	Fondskapital	17	10.9	Institusjonsbasert omsorg	41
3.5	Bruk av næringsfond	17	10.10	Heimebasert omsorg	43
<u>4</u>	<u>Formannskapet - første behandling</u>	<u>18</u>			
4.1	Forslag frå Formannskapet 6. desember 2011	18			
<u>5</u>	<u>Formannskapet - andre behandling</u>	<u>18</u>			
5.1	Forslag frå Formannskapet 22.12.2011	18			
<u>6</u>	<u>Kommunestyret sitt vedtak</u>	<u>19</u>			
6.1	Vedtak i Kommunestyret 22.12.2011	19			

1 Vurdering frå administrasjonssjefen

1.1 Økonomi - prioriteringar og utfordringar

Budsjettframlegg for 2012 er resultat av ei hektisk og konsentrert arbeidsperiode for nyvald budsjettutval. Som følgje av kommunevalet kom utvalet seinare i gang enn det som har vore vanleg dei siste åra. Framlegg til budsjett for 2012 er offensivt. Dette er grunngeve med at etablert driftsnivå i all vesentleg grad er vidareført. Dette på

tross av mange vesentlege og nye utfordringar innan drift og ikkje minst utfordrande investeringstiltak. Administrasjonssjefen har ved kvart budsjettframlegg og i årsmeldingane understreka behovet for vesentlege innsparingstiltak og inntektsauke. Administrasjonssjefen vil nemne nokre faktorar som understrekar dette.

1.2 Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen trer i kraft i 2012. Det er knytt stor usikkerheit til økonomisk effekt av denne både på stutt og lang sikt. Intensjonen med reforma er klar, og er forståeleg og rett i høve samfunnsutviklinga totalt sett. Lom kommune har gjort nokre tiltak for å møte utfordringa. Det gjeld nye stillingar som folkehelsekoordinator, koordinerande eining, ny legeheimel og tilbod om frisklivssentral. Slik rammene blir

vurdert i dag, er det ikkje rom for ytterlegare stillingar for tilrettelegging av oppgåvene i samhandlingsreformen. I dette bildet må vi og ta omsyn til vår deltaking i LMS på Otta. Pr i dag er ikkje dei økonomiske konsekvensane for kommunane tydelege nok, og frå KS er det ved fleire høve understreka at det må gjerast fortløpande evaluering og justering av ressursane kommunane får til gjennomføring av oppgåvene knytt til reforma.

1.3 Pensjonsutgifter

Dette er eit område som viser auke over tid. Det er tilfelle og i 2012, noko som for så vidt ikkje er tatt omsyn til i langstidsbudsjetteringa

i kommunen. Avklaring av forventna utvikling av pensjonsutgifter fram i tid må vera eit prioritert område for kommunane.

1.4 Lønsoppgjer 2012

Lønsoppgjeret i 2012 er eit hovudoppgjer og det knytter seg usikkerheit omkring dette. Erfaringa er at det ofte ender opp med høgare resultat enn det som er forutsett i kommuneproposisjonen og

budsjettføresetnadane gjeve i statsbudsjettet. Det er von om at m.a. internasjonal utvikling og usikker finansmarknad kan medverke til moderasjon i oppgjeret.

1.5 Kraftinntekter

Kommunen har erfaring med at kraftinntektene svingar. Heldigvis vart konsesjonskrafta vår seld for 2012 på eit gunstig tidspunkt, noko som gjer at kommunen har 2,5 mill kroner meir til disposisjon i 2012 enn ved sal seinare på året. Prognosane for seinare år i økonomiplanen

viser lågare nivå, noko som må takast omsyn til i arbeidet med økonomiplanen for neste år. Målet må vera å gjera seg vesentleg mindre avhengig av desse inntektene for saldering av den økonomiske drifta av kommunen. Dette er vektlagt frå administrasjonen kvart år.

1.6 Utvikling i folketalet

Dessverre viser det seg at utviklinga i innbyggjartal i kommunen viser nedgang. Ein konsekvens av dette er tilsvarende reduksjon i rammeoverføringa frå staten. Utfordringa blir

å redusere tenestetilbodet innan dei områda som opplever redusert etterspurnad som følgje av færre innbyggjarar.

1.7 Investeringsiltak

Store investeringstiltak som fleirbrukshus og omsorgsbustader med heildøgns omsorg representerer utfordringar for kommunen. Når det gjeld driftskonsekvensar av fleirbrukshuset er dette vurdert i saka som kommunestyret behandla i oktober. Driftskonsekvensar av nemnde

omsorgsbustader er i skrivande stund ikkje gjennomarbeidd. Felles for desse store, og andre investeringstiltak, er at dei utløyser behov for vesentlege innsparingar i drifta til kommunen. Dette må det arbeidast systematisk med i 2012.

1.8 Forventingar frå overordna mynde

På nytt har det vorte skapt eit bilde av at kommuneøkonomien er romsleg i samband med framlegg til statsbudsjett. Vi registrerer gong på gong at dette skjer, og at det ikkje er til å kjenne att når det kjem til realitetar i den enkelte kommune. Vesentlege årsaker til dette er at føresetnadane som er lagt i høve løns- og

pensjonsutgifter er undervurderte og ikkje i tråd med endeleg resultat. Denne situasjonen er utfordrande for kommunane å handtere, i og med at det ofte blir skapt eit bilde av at det er kommunane som ikkje hushalderer godt nok.

1.9 Sluttkommentar

Budsjettet for 2012 er eit utfordrande budsjett. Ideelt sett burde innsparingstiltak vore handtert alt i budsjettvedtaket. Når det ikkje er gjort må kommunen vera budd på nøye gjennomgang og vurdering av budsjett og økonomiplan i løpet av første halvår 2012.

Administrasjonssjefen vil likevel peike på stutt tid for nye folkevalde i høve å setja seg inn i føresetnadane og moglegheitene for tiltak, og har med det forståing for det framlagte budsjettet og at det er ynskjeleg med noko meir tid for å gjera nærare vurderingar.

2 Innstilling frå budsjettutvalet

2.1 Budsjettprosessen

Kommunestyret gjev budsjettutvalet oppdrag om å foreslå tiltak for å dekkje inn inntil kr 5 millionar i årleg driftsbudsjett. Budsjettutvalet får frist til 1 juni med å koma med framlegg til kommunestyret.

Økonomiplanen blir som følge av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012.

Budsjettutvalet har fått ansvar for å leggja fram forslag til budsjett for 2012 og økonomiplan for 2013 – 2015 til formannskapet. Budsjettutvalet har vore sett saman av:

Odd Arne Kroken (SP), leiar

Anne-Lise Marstein(AP)

Enid Øyjordet Kristensen (SP),

Magny Hilde (LL)

Kristian Frisvold (BL)

2.2 Målsetjing med budsjettarbeidet

- Økonomiplanen blir som følge av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012.
- Kommunestyret gjev budsjettutvalet oppdrag om å foreslå tiltak for å dekkje inn inntil kr 5 millionar i årleg driftsbudsjett. Budsjettutvalet får frist til 1 juni med å koma med framlegg til kommunestyret,
- Økonomiplanen blir som følge av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012.
- Oppretthalde nødvendig tenestetilbod
- Prioritering av lovpålagde oppgåver
- Imøtekoma målsettingar i overordna planer og vedtak
- Netto driftsresultat på minimum 3 %
- Bruk av konsesjonskraftinntektene til driftsføremål: kr 6 500 000, overskytande skal avsetjast til disposisjonsfondet.

2.3 Innstillinga

2.3.1 Føresetnader for budsjettet

- Årslønsvekst: 3,6 % auke
- Ordinær pensjonskostnader KLP: 18 %
- Ordinære pensjonskostnader STP: 11,3 %
- Kostnader til AFP: reell budsjettering
- Arbeidsgjevaravgift: 6,4 %
- KS prognosemodell vert nytta til vurdering av frie inntekter (skatt og rammetilskot)
- Innskotsrente i samsvar med gjeldande rente oktober 2011, ev med tillegg av rentereserve.
- Lånerente i samsvar med gjeldande rente oktober 2011, ev med tillegg av rentereserve.
- Avdrag basert på nedbetalingsplan frå långjevar.
- Utbytte frå AS Eidefoss: 10 000 000 kr (2011: 10 260 000)
- Vidareføring av opphavleg budsjett 2011, med justering av vedtekne endringar.
- Middel til lønsjustering: 550 000
- Auke i eigedomsskatt 704 000

2.3.2 Driftsinntekter - forslag til satsar

Kap. Skattevedtak

2.3.2.1 Med grunnlag i eigedomsskattelova §§ 2 og 3, skal eigedomsskatt skrivast ut etter disse alternativa for skatteåret 2012:

- Faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.
- Verker og bruk i heile kommunen.

Innstilling frå budsjettutvalet

Den generelle skattesatsen for dei skattepliktige eigedomane blir sett til 7 promille. Skattesatsen blir differensiert med heimel i eigedomsskattelova § 12 bokstav a. For bustadar/bueiningar og fritidseigedomar, blir skattesatsen sett til 4 promille.

For bueiningar av eigedomar (inkludert fritidseigedomar) som ikkje blir nytta til næringsverksemd, skal det nyttas eit bottenfrådrag på kr 450 000 av takstverdien.

Nyoppførte bygg som heilt eller delvis blir brukt som bustad, er fritekne for eigedomsskatt i 10 år (eigedomsskattelova § 7 bokstav c) inntil kommunestyret endrar eller opphevar fritaket.

Eigedomsskatten skal betalast i 6 terminar i skatteåret.

Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidligare vedtekne vedtekter.

Kap.	Område	2011	2012
2.3.2.2	Leige for kommunale bustader, justerast etter avtale		
2.3.2.3	Satsar for musikk- og kulturskulen, pr. år		
	- Eineundervisning	2 000	2 000
	- Gruppeundervisning dans, drama, formgjeving	1 000	1 000
	- Syskenmoderasjon: Første barn 40%, andre barn 50%		
2.3.2.4	Satsar for skulefritidsordninga, pr. mnd.		
	- Til og med 14 timar pr. veke	1 000	1 000
	- 15 timar og meir i veka	1 600	1 600
	- Dagsats	300	300
	- Timesats	90	90
2.3.2.5	Satsar for barnehagen, pr. mnd.		
	- Fem dagar i veka (maksimalsats)	2 330	2 330
	- Fire dagar i veka	2 200	2 200
	- Tre dagar i veka	1 750	1 850
	- To dagar i veka	1 300	1 400
	- Einskild dag	200	250
2.3.2.6	Opphald på helseheimen, jamfør rundskriv I 47/98 frå Helse og Sosialdepartementet		
2.3.2.7	Husleige for trygdebustad, alderspensjonat og omsorgsbustad blir foreslått auka som konsumprisindeksen eller 3%		
2.3.2.8	Satsar for heimehjelp		
	- Inntekt under 2G	160	165
	- Inntekt frå 2G og under 3G	536	547
	- Inntekt frå 3G og under 4G	770	785
	- Inntekt frå 4G og under 5G	1 124	1 146
	- Inntekt frå 5G og over	1 597	1 629
	Satsane er heimla i Forskrift om vederlag for sosiale tenester.		
2.3.2.9	Tryggleiksalarm, pris pr. mnd.	70	75
2.3.2.10	Middag levert i heimen, pris pr. middag	66	70
2.3.2.11	Satsar for fellingsavgift		
	Med heimel i "Forskrift om kommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort" blir fellingsavgiftene for elg og hjort i Lom kommune auka til gjeldande maksimalsatsar:		
	- Elg, vaksne dyr (1½ år og eldre)	465	465
	- Elg, kalv	270	270
	- Hjort, vaksne dyr (1½ år og eldre)	350	350
	- Hjort, kalv	210	210

2.3.3 Overføringer til andre

Kap.	Mottakar	2011	2012
2.3.3.1	Regionrådet	510 000	440 000
	I tillegg: Prosjekt for Distriktsmedisinsk senter	266 000	0
2.3.3.2	Revisjon og kontrollutval	590 800	611 000
2.3.3.3	Lom veksthus, finansiert frå næringsfondet	100 000	100 000
2.3.3.4	Jotunheimen reiseliv AS, finansiert frå næringsfondet	650 000	650 000
2.3.3.5	Organisasjonar og andre innan kultur	853 000	853 000
	Av dette, øymerka til idrett	495 000	495 000
2.3.3.6	Lom kyrkjelege råd	1 600 000	1 600 000
	I tillegg kjem overføring for tenesteyting	157 000	157 000
2.3.3.7	Gudbrandsdalsmusea A/S, jfr. avtale	154 400	154 400
2.3.3.8	Nord-Gudbrandsdal Bedriftshelseteneste, kjøp av tenester	200 000	210 000
2.3.3.9	Lom friviljugsentral	103 000	113 000
	I tillegg kjem tenesteyting	125 000	125 000
2.3.3.10	Lom og Skjåk brannvesen:		
	- Feiarvesen	348 000	361 000
	- Brannsyn	200 000	210 000
	- Brannvesen	1 149 000	1 193 000
2.3.3.11	Regiondata	855 000	1 072 000
2.3.3.12	IT-samarbeid med Skjåk kommune	552 000	580 000
2.3.3.13	Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap	1 328 000	1 086 000
2.3.3.14	Barne- og ungdomsvern, samarbeid med Skjåk kommune	512 000	744 000
2.3.3.15	Samarbeid med NAV	322 000	329 000
2.3.3.16	Samarbeid med krisesenter	30 000	156 000
2.3.3.17	Etter avtale av 11.06.2002 dekkjer kommunen eit kommunalt rekneskapsmessig underskot ved dei to leirskulane med inntil kr. 50 000 på kvar leirskule. Underskot utover kr 50 000 skal belastast eigarane av leirskulen. Ved eventuelt overskot får skulane overført inntil kr 50 000 til innkjøp av utstyr og kurs/opplæring, under føresetnad av årleg budsjettvedtak. Overskot utover kr 50 000 blir delt likt mellom kommune og leirskule.		

2.3.4 Godtgjersle til folkevalde

Godtgjersle til folkevalde følgjer det til kvar tid gjeldande reglement.

2.3.5 Delegasjon - høve til å fastsette detaljert budsjett

Kommunestyret delegerer til Formannskapet å fastsette detaljert budsjett i samsvar med paragraf 11 i budsjett- og rekneskapsforskrifta.

2.3.6 Fullmakt til administrasjonssjefen

Administrasjonssjefen får fullmakt til å saldere budsjett 2012 og økonomiplan 2013 – 2015 ved å justere avsetjing til disposisjonsfond.

2.3.7 Budsjett gruppeart og ansvar

Grp.	Ansvar: Administrativ stab	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	4 315 360	4 308 600
11	Kjøp av varer og tenester	1 472 184	1 199 959
13	Kjøp av tenester frå andre	1 131 000	4 353 400
14	Overføringar	2 870 500	2 897 500
15	Finansutgifter /transaksjonar	0	94 750
16	Salsinntekter	-65 000	-67 500
17	Refusjonar	-2 190 260	-2 148 257
19	Finansinntekter/transaksjonar	-105 000	0
Sum: Administrativ stab		7 428 784	10 638 452

Grp.	Ansvar: Støttefunksjonen	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	*) 12 332 500	*) 6 775 011
11	Kjøp av varer og tenester	2 060 392	6 951 140
13	Kjøp av tenester frå andre	8 188 000	8 451 400
14	Overføringar	3 253 300	2 147 300
15	Finansutgifter/transaksjonar	21 706 479	31 018 310
16	Salsinntekter	-16 369 000	-16 622 335
17	Refusjonar	-8 534 727	-15 996 007
18	Overføringar	-124 710 800	-131 320 800
19	Finansinntekter/transaksjonar	-16 272 318	-16 540 400
Sum: Støttefunksjonen		-118 346 174	-125 136 381

Grp.	Ansvar: Loar skule	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	10 946 300	11 385 000
11	Kjøp av varer og tenester	2 315 512	2 105 102
13	Kjøp av tenester frå andre	20 000	15 000
14	Overføringar	110 000	191 000
16	Salsinntekter	-454 000	-497 000
17	Refusjonar	-1 016 000	-800 000
Sum Loar skule		11 921 812	12 399 102

Grp.	Ansvar: Garmo oppvekstsenter	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	4 616 000	5 622 100
11	Kjøp av varer og tenester	1 070 117	877 781
14	Overføringar	149 000	201 000
16	Salsinntekter	-412 200	-449 400
17	Refusjonar	-88 000	-75 000
18	Overføringar	0	-25 000
Sum: Garmo oppvekstsenter		5 334 917	6 151 481

Grp.	Ansvar: Lom ungdomsskule	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	8 160 700	9 122 100
11	Kjøp av varer og tenester	3 053 728	2 731 610
13	Kjøp av tenester frå andre	600 000	34 000
14	Overføringar	491 000	431 525
16	Salsinntekter	-315 000	-358 300
17	Refusjonar	-499 000	-283 000
18	Overføringar	-832 500	-1 489 600
Sum: Lom ungdomsskule		10 658 928	10 188 335

*) Avviket mellom budsjett 2011 og 2012 er i det vesentlege premieavvik på pensjonsforsikring og utgjer kr 5 724 800.

Innstilling frå budsjettutvalet

Grp.	Ansvar: Loar barnehage	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	8 417 700	9 367 900
11	Kjøp av varer og tenester	1 231 712	997 603
13	Kjøp av tenester frå andre	10 000	0
14	Overføringar	43 600	101 100
16	Salsinntekter	-1 818 300	-1 738 100
17	Refusjonar	-405 000	-482 000
Sum: Loar barnehage		7 479 712	8 246 503

Grp.	Ansvar: Miljø, teknisk og næring	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	12 542 500	13 776 816
11	Kjøp av varer og tenester	7 014 464	6 464 288
13	Kjøp av tenester frå andre	5 851 862	5 840 362
14	Overføringar	1 998 125	1 998 125
16	Salsinntekter	-9 978 500	-9 892 000
17	Refusjonar	-5 197 400	-5 682 680
18	Overføringar	-1 013 162	-548 862
19	Finansinntekter/transaksjonar	-2 953 554	-3 643 854
Sum: Miljø, teknisk og næring		8 264 335	8 312 195

Grp.	Ansvar: Helse og velferd	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	15 740 300	17 908 000
11	Kjøp av varer og tenester	4 191 746	2 798 432
13	Kjøp av tenester frå andre	1 440 280	1 655 895
14	Overføringar	1 673 600	1 760 600
15	Finansutgifter/transaksjonar	111 000	600 000
16	Salsinntekter	-2 509 000	-2 316 000
17	Refusjonar	-2 478 701	-2 898 701
18	Overføringar	-1 913 200	-3 707 000
19	Finansinntekter/transaksjonar	-85 000	-130 000
Sum: Helse og velferd		16 171 025	15 671 226

Grp.	Ansvar: 07 Institusjonsbasert omsorg	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	26 441 700	30 370 000
11	Kjøp av varer og tenester	6 230 646	5 156 553
13	Kjøp av tenester frå andre	478 000	488 000
14	Overføringar	1 012 000	1 005 000
16	Salsinntekter	-4 759 000	-5 198 000
17	Refusjonar	-1 094 000	-1 130 000
Sum: Institusjonsbasert omsorg		28 309 346	30 691 553

Grp.	Ansvar: 08 Heimebasert omsorg	Budsjett 2011	Budsjett 2012
10	Lønsutgifter	21 868 700	22 467 100
11	Kjøp av varer og tenester	2 869 615	2 244 434
13	Kjøp av tenester frå andre	400 000	310 000
14	Overføringar	301 000	307 000
16	Salsinntekter	-1 612 000	-1 646 000
17	Refusjonar	-1 050 000	-845 000
Sum: Heimebasert omsorg		22 777 315	22 837 534

2.3.8 Behandling i budsjettutvalet

2.3.8.1 Kraftinntekter og signal om utbytte frå Eidefoss

Budsjettutvalet opprettheld nivået på utbytte som er innlagt i budsjettutkastet, dvs. kr 10 mill for 2012.

Kr 3 700 000 av kraftinntektene var i utgangspunktet avsett til disposisjonsfond, og halde utanfor driftsbudsjettet, jf målsettingar for budsjettarbeidet s. 4, punkt 2.2. På grunn av ein utfordrande budsjettsituasjon så må inntekter frå konsesjonskraft og utbytte nyttast til å balansere budsjettet med.

Budsjettutvalet vurderar det som viktig at ein ved gjennomgang og reduksjon i det enkelte tenesteområde sine rammer, er viktig å ha tid, slik at ein får best mogleg interne prosessar. Budsjettutvalet innstiller derfor på at kommunen nyttar av dei avsette kraftinntektene på kr 3 700 000 til å saldere budsjettet.

Utvalet innstiller på ein politisk og administrativ prosess, med føremål å få utgiftsnivået ned slik at ein nyttar mindre av kraftinntektene. Arbeidet må setjast i verk snarast etter nyttår 2011/2012.

2.3.8.2 Moglege innsparingar og auke i inntekter

Utvalet gjekk gjennom balansesituasjonen på bakgrunn av informasjon frå administrasjonen om auke i inntekter og innsparingstiltak lagt fram av tenesteområda.

Auke i inntekter

Auke i eigedomsskatt – teleanlegg		144 000
Auke pga av endring av makstakst kraftanlegg	(estimat - usikkert nivå)	60 000
Omtaksering av eigedomsskatteobjekt i sentrum	(estimat - usikkert nivå)	500 000
Diverse endring av inntekter		208 000
Straumutkopling Lom samfunnshus		100 000

Innsparingar / justeringar i høve opphøveleg budsjettforslag frå tenesteområda

Støttefunksjonen	450 000
Loar barnehage	440 000
Loar skule	230 000
Lom ungdomsskule	375 000
Garmo oppvekstsenter	83 000
Miljø, teknisk, næring	200 000
Helse og velferd	0
Pleie og omsorg	375 000

2.3.8.3 Gjennomgang av investeringstiltak i budsjett og økonomiplan

På grunn av balansesituasjonen, skal tiltak for å tilfredsstille krav i lov og forskrift prioriterast. Budsjettutvalet hadde ein gjennomgang av forskjellige tiltak:

Bygging av fleirbrukshus.

Bygging av fleirbrukshus er vedteke. Mva. – kompensasjon av investering må inn i driftsbudsjettet, samt driftstiltak frå ferdigstilling av bygget.

Omsorgsbustader

Administrasjonen orienterte om storleiken av investeringane, fordelt på 2 byggetrinn, samt rente-, avdrags- og FDV – kostnadene.

Byggetrinn I:		Byggetrinn II:	
Investering	39 770 000	Investering	10 847 000
Finansiering		Finansiering	
*mva – komp	7 400 000	*mva – komp	2 018 000
*tilskot frå staten	6 870 000	*tilskot frå staten	2 748 000
*lån	25 500 000	*lån	6 081 000

Behovet for omsorgsbustader vart drøfta, saman med alternative løysingar. Budsjettutvalet ynskjer å utsetja prosjektet for ein ny gjennomgang i kommunestyret, da føresetnadene for prosjektet har endra seg. Det er ynskje om å vurdere dette i forhold til samhandlingsreformen.

Sikringsarbeid

Etter kartlegging av risiko for jord- og snøskred, har det kome fram behov for sikringsarbeid. Dette skal gjerast i samarbeid med NVE. Det er usikkert kor stor del kommunen må finansiere av dette. Det må gjennomførast prosjekteringsarbeid og utarbeiding av konkurransegrunnlag.

Behov til prosjektering: kr 200 000.

Behov: kr 1 100 000

I samband med dette må det løysast inn ei tomt for tilkomst til sikringsanlegget.

Behov: kr 250 000.

Grunnervervet for gjennomføring av sikringstiltak er ikkje mogleg å kalkulere nå. Det vil koma eiga sak for tiltaket.

Vedlikehald av kommunale bruer

Vurderingane er utført etter krav i medhald av ”Håndbok Statens vegvesen” (forskrift).

Det er gjennomført hovudinspeksjon. Krav til tiltak er i medhald av handbok frå Statens vegvesen. Det er utført vurderingar med mengde, konkurransegrunnlag og kostnadsvurdering.

Behov: kr 500 000 Utvalet innstiller på tiltaket, som finansierast frå disposisjonsfondet.

Vatn, avlaup og renovasjon (VAR)

Dette området skal gjennomførast etter sjølvkostprinsippet, dvs at inntektene (gebyr) skal dekke utgiftene. Det er avgjerande å ha ein jamn vedlikehald og fornying av anlegget for å sikre god forsyning av vatn og ha eit sikkert avløps- og renovasjonssystem.

Det blir derfor innstilt på:

Trykkforsterkar Ulstad – Gjeisar	kr 1 000 000
Galdesand, v.v. – aggregat	kr 100 000
Utskifting av VA – leidningar	kr 1 852 000
Sum tiltak VAR:	kr 2 952 000

Tiltaka blir foreslått finansiert med lån.

Energiøkonomiseringstiltak (ENØK)

Budsjettutvalet ser på ENØK - tiltak som viktig for kommunen og ynskjer å prioritere dette i budsjettet for 2012. Budsjettutvalet ynskjer å øyremerke kr 200 000 til ENØK – tiltak ved Lom helseheim. Finansiert frå fond.

Regiondata

Regiondata – felles investeringsprogram for regionen: kr 306 000.

Administrasjonen gjekk i gjennom dei forskjellige investeringstiltaka vedteke i Regiondata sitt styre. Utvalet innstiller på at det blir gjeve løyvingar til investeringane. Tiltaket blir foreslått finansiert med lån..

Digitale tavler – Lom ungdomsskule

Fordelane med digitale tavler vart drøfta. Utvalet ser på utvikling av skulen som viktig, og med dei fordelane ein kan ha av dette verktøyet, går utvalet inn for tiltaket. Det er budsjettert med ei tavle til kvar klasse (inkludert delte klasser), til saman seks tavler.

Investeringsbehov: kr 260 000. Tiltaket blir finansiert med lån.

Helsesenter

I kommunestyremøte den 30. juni 2011 vart det samrøystes gjort dette vedtaket:

"Lom kommune løyver inntil kr 100.000 til kjøp av tenester for vurdering av tilbygg/ ombygging av eksisterande helsesenter. I vurderinga skal resultat frå vernerunder leggjust til grunn. Framlegg til tiltak skal gjennomførast innanfor ei ramme på kr 2,5 mill kroner. Tidsfrist for gjennomføring av vurderinga blir i løpet av 2011. Tiltaket blir finansiert frå disposisjonsfondet."

Forprosjektet er gjennomført. Det er skissert to alternativ med kostnadsoverslag av ombygginga.

Alternativ 1: Byggingmessig kostnad: kr 2 524 000, med totalkostnad kr 6 185 000.

Alternativ 2: Bygningsmessig kostnad: kr 2 751 000, med totalkostnad kr 7 514 000.

Administrasjonen orienterte og om at ventilasjonsanlegget er gammalt, og at den tekniske levetida på anlegget er overskride.

Budsjettutvalet ynskjer ikkje å ta tiltaket inn i budsjettet eller økonomiplan, men ynskjer ei sak til kommunestyret.

Andre tiltak

Andre tiltak er det ikkje funne rom for å prioritere inn i budsjettet. I økonomiplanen må finansiering og drift av Fleirbrukshuset inn, omsorgsbustader og elles tiltak som må gjennomførast for å tilfredsstille krav i lover og forskrifter.

Administrasjonen får i oppdrag å synleggjera dette i budsjettdokumentet.

2.3.8.4 Gjennomgang av driftstiltak i budsjett og økonomiplan

Omsorgsbustader

Byggetrinn 1:

Renter og avdrag kr 1 475 000

FDV kr 1 025 000

Byggetrinn 2:

Renter og avdrag kr 352 000

FDV kr 320 000

Sum driftsutgifter før bemanning kr 3 170 000

Behovet for omsorgsbustader vart drøfta, saman med alternative løysingar. Budsjettutvalet ynskjer å utsetja prosjektet for ein ny gjennomgang i kommunestyret, da føresetnadene for prosjektet har endra seg. Det er ynskje om å vurdere dette i forhold til samhandlingsreformen.

Garmo skule

Utbetring av ventilasjonsanlegg: kr 120 000

Etter ei samla vurdering finn ikkje utvalet å kunne løyve middel til tiltaket.

Gamle Loar og Drengjestugu

Nytt gulvbelegg (Driftstiltak) kr 100 000

Utbetring av brannalarmanlegg og ledeljos: kr 240 000

På grunn av at dagens drift kan endra seg ved nytt fleirbrukshus, er det ynskje om at ny verksemd i bygga er bestemt for ein gjer noko vedlikehaldstiltak.

Riving av kommunale hus

Riving av doktorgarden, investering kr 240 000, finansierast frå fond.

Riving av klokkargarden, investering kr 120 000, finansierast frå fond.

Verdiskapingsprosjektet nasjonalparklandsby

kr 500 000 i 2012 og kr 500 000 i 2013.

Kommunen får tilskot tilsvarende bruk av eige kapital. Ved kr 500 000 i tilskot, vil kunne oppnå kr 500 000 i statlege middel. Prosjektmiddel kan nyttast til stillingsressurs. Kommunen har fått ein status som nasjonalparklandsby. Det er viktig å nytte denne statusen for å vidareutvikle Fossbergom som ein turiststad.

Stillingsressurs til prosjektet (40 % stilling) kr 200 000

Det blir løvd kr 500 000 med tillegg av kr 200 000 til stillingsressurs i 2012. Tilsvarende beløp bli lagt inn i økonomiplanen for 2013. Kr 700 000 blir finansiert frå næringsfondet.

Vaktsentralen

Vaktsentralen vart drøfta, jf tidlegare innstilling frå Budsjettutvalet under behandling med å finne driftsmiddel for fleirbrukshus.

Leiar i budsjettutvalet tek opp med formannskapet, bestilling av sak for vurdering av Vaktsentralen.

Vidare arbeid med dei økonomiske rammer

Administrasjonen utarbeider budsjett og økonomiplan etter denne prioritering, samt legg inn tiltak i økonomiplanen som er nødvendig for å tilfredsstillе krav til lov og forskrift.

Budsjettutvalet ynskjer ein god prosess rundt innsparingar, og vil derfor som ei midlertidig ordning saldere budsjettet med bruk av konsesjonskraftinntekter. Bruk av dei ”ekstra kraftinntektene” er ikkje ynskjeleg, og ser det som nødvendig at drifta framover blir mindre avhengig av disse inntektene. Både utbytte og konsesjonskraftinntektene er usikre inntekter. Budsjettutvalet ser det som nødvendig at det blir sett i verk ein prosess straks etter nyttår for å finne eit optimalt driftsnivå. Det er ei målsetting å få til ei budsjettjustering innan 1. april 2012.

2.3.8.5 Økonomiplanen

Omsorgsbustader er teke inn i økonomiplanen frå 2013. Drift av omsorgsbustader er føresett dekt innan gjeldande budsjettammer.

2.3.9 Rammestyling

Etter Lom kommune sitt delegasjonsreglement tildeler Kommunestyret rammer til administrasjonen som prioriterer innanfor desse rammene.

3 Økonomiske oversikter

3.1 Investeringar og finansiering

	2012	2013	2014	2015
Edb-utstyr/programvare	306 000	0	0	0
Etableringslån	2 882 000	2 882 000	2 882 000	2 882 000
Digitale tavler lom ungdomsskule	260 000	0	0	0
Reparasjon av kommunale bruer	500 000	0	0	0
Utskifting av va-ledninger	1 852 000	0	500 000	500 000
Avløp/reinsing- sanering va-ledninger	0	200 000	0	0
Skredsikring-utb. bustader	1 550 000	0	0	0
Aggregat Galdesand	100 000	0	0	0
Opprusting hovedpumpestasjon	0	700 000	0	0
Trykkforsterker - Ulstad	1 000 000	0	0	0
Energimerking av bygg	0	100 000	0	0
Enøk-tiltak	200 000	0	0	0
Fleirbrukshus	65 400 000	38 150 000	0	0
Omsorg og trygdebustader	0	39 770 000	10 847 000	0
Sum investeringar	74 050 000	81 802 000	14 229 000	3 382 000
Refusjon frå staten	0	-6 870 000	-2 748 000	0
Refusjon frå private	-1 800 000	-1 050 000	0	0
Statlege overføringar	-4 800 000	-2 800 000	0	0
Bruk av lån	-48 176 000	-51 350 000	-6 581 000	-500 000
Lån - etableringslån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Ordinære avdrag - formidl.lån	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
Bruk av ubundne kapitalfond	-3 000 000	-1 750 000	0	0
Bruk av heimfallsfond	-3 600 000	-2 100 000	0	0
Overføring frå driftsrekneskapen	-282 000	-282 000	-282 000	-282 000
Overføring frå drift-momskomp.	-9 792 000	-13 000 000	-2 018 000	0
Sum finansiering	-74 050 000	-81 802 000	-14 229 000	-3 382 000

3.2 Driftsbudsjett

- I budsjettet for 2012 ligg det store investeringar. Momskompensasjonen av dette blir ført som inntekt i driftsrekneskapet. Dette medfører at driftsresultata blir betre enn den reelle situasjonen er. (Reglane for dette blir endra frå 2014).
- Premieavviket gjeld pensjonsforsikringane, spesielt innanfor område til KLP.
- Kommunerekneskapen skal vera eit finansielt basert rekneskap, men nokre element er basert på kostnadsvurdering og forpliktingar som kommunen vil ha framover. Oppstillinga under syner ein tallmessig konsekvens av dette.

	Budsjett 2012
Sum driftsinntekter	201 170 470
Netto driftsresultat	16 151 506
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	8,0 %
Mva kompensasjon investering	9 792 000
Premieavvik KLP	-4 360 000
Netto driftsresultat korrigerert for mva komp og premieavvik	1 999 506
Netto driftsresultat korrigerert for mva komp og premieavvik i %	1,0 %

Økonomiske oversikter

Driftsbudsjettet	Rekneskap 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015
<u>Driftsinntekter</u>						
Brukerbetalingar	7 701 939	7 266 500	7 747 500	7 747 500	7 747 500	7 747 500
Andre sals- og leigeinntekter	33 912 859	31 030 500	30 800 800	30 631 800	33 153 800	33 086 800
Overføringar med krav til motyting	28 303 937	34 006 126	25 530 908	28 334 208	18 352 208	16 184 208
Rammetilskott	57 321 112	75 076 000	79 720 000	79 720 000	79 720 000	79 720 000
Andre statlege overføringar	10 152 717	6 178 862	7 520 462	5 367 062	5 367 062	4 818 200
Andre overføringar	467 162	800 000	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	40 688 631	39 553 000	41 945 000	41 945 000	41 945 000	41 945 000
Eigedomsskatt	3 182 046	3 043 800	3 905 800	3 905 800	3 905 800	3 905 800
Andre direkte og indirekte skattar	6 050 928	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Sum driftsinntekter	187 781 331	200 954 788	201 170 470	201 651 370	194 191 370	191 407 508
<u>Driftsutgifter</u>						
Lønsutgifter	103 814 926	107 068 500	111 081 756	109 578 956	109 419 956	109 233 956
Sosiale utgifter	19 391 683	25 513 673	21 691 735	18 793 735	18 783 135	18 276 135
Kjøp av varer og tenester som inngår i tenesteprod.	27 463 239	27 510 374	25 046 300	26 755 400	28 919 400	28 648 500
Kjøp av tenester som erstattar tenesteprod.	23 206 695	18 584 142	21 148 057	21 015 967	20 515 967	19 663 105
Overføringar	11 446 745	14 235 452	11 040 150	11 094 150	10 983 025	10 879 400
Avskrivningar	8 476 089	8 476 000	8 713 000	8 763 000	11 376 750	12 414 090
Fordelte utgifter	-66 000	-4 597 010	-236 334	-236 334	-836 763	-836 763
Sum driftsutgifter	193 733 378	196 791 131	198 484 664	195 764 874	199 161 470	198 278 423
Brutto driftsresultat	-5 952 047	4 163 657	2 685 806	5 886 496	-4 970 100	-6 870 915
<u>Finansinntekter</u>						
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	14 554 411	14 760 000	16 100 000	14 916 000	14 916 000	14 416 000
Gevinst på finansielle instrument (omløpsmidlar)	0	0	0	0	0	0
Mottekne avdrag på utlån	133 494	65 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Sum eksterne finansinntekter	14 687 905	14 825 000	16 230 000	15 046 000	15 046 000	14 546 000
<u>Finansutgifter</u>						
Renteutgifter, provisjonar og andre fin.utg.	3 840 058	3 788 800	4 312 300	4 302 400	7 255 800	7 161 850
Tap på finansielle instrument	0	0	0	0	0	0
Avdragsutgifter	6 623 845	6 568 000	7 065 000	7 394 000	10 197 000	10 197 000
Utlån	81 500	65 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum eksterne finansutgifter	10 545 403	10 421 800	11 477 300	11 796 400	17 552 800	17 458 850
Resultat eksterne finanstransaksjonar	4 142 502	4 403 200	4 752 700	3 249 600	-2 506 800	-2 912 850
Motpost avskrivningar	8 476 089	8 476 000	8 713 000	8 763 000	11 376 750	12 414 090
Netto driftsresultat	6 666 544	17 042 857	16 151 506	17 899 096	3 899 850	2 630 325
<u>Interne finanstransaksjonar</u>						
Bruk av tidlegare års reknesk.messig mindreforbruk	3 478 651	4 299 436	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 049 229	6 069 118	560 000	200 000	1 036 496	485 575
Bruk av bunde fond	4 560 159	4 737 504	3 524 254	3 499 454	2 840 454	2 642 900
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetningar	11 088 039	15 106 058	4 084 254	3 699 454	3 876 950	3 128 475
Overført til investeringsrekneskapen	2 071 829	20 089 642	10 224 000	13 432 000	2 450 000	432 000
Dekning av tidlegare års reknsk.m. meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetningar til disposisjonsfond	3 429 524	7 531 273	5 600 960	3 755 750	916 000	916 000
Avsetningar til bunde fond	7 953 794	4 558 000	4 410 800	4 410 800	4 410 800	4 410 800
Avsetningar til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Sum avsetningar	13 455 147	32 178 915	20 235 760	21 598 550	7 776 800	5 758 800
Rekneskapsmessig meir- eller mindreforbruk	4 299 436	-30 000	0	0	0	0

3.3 Utvikling i lånegjeld

Utvikling i lånegjeld 2012-2015 (tal i heile tusen kroner)	Inng. gjeld	2012	2013	2014	2015	Utgående gjeld 2015
Nye lån	113 034	70 000	38 157	1 000	500	
Avdrag løpende lån		7 065	7 394	10 197	10 197	
Avdrag nye lån						
Utgående gjeld		175 969	206 732	197 535	187 838	187 838

3.4 Fondskapital

Fondskapital 2012 – 2015 (tal i heile tusen kroner)	Inng. balanse	2012	2013	2014	2015	Utgående balanse
Disposisjonsfond	10 100					
Avsett drift/disponert		760	2 122	(1 036)	(486)	11 460
Heimfallsfond	10 150					
Avsett drift		255	255	255	255	
-Inv.budsjett		9 710)	-	-	-	1 460
- Refusjon tomtesal						
Næringsfond	3 300					
-Driftstiltak		4 150	4 150	4 150	4 150	
-Avsett drift		(3 355)	(3 330)	(2 671)	(2 474)	8 070
Kapitalfond	1 290					
-Inv.budsjett - bruk av ub.kap.fond		(1 290)	-	-	-	-
-avsetjing		-	-	-	-	
Totalt	24 840					20 990

3.5 Bruk av næringsfond

	2012	2013	2014	2015
Planlegging	-120 000	-120 000	-120 000	0
Tiltaksarbeid	-1 302 500	-1 277 700	-618 700	-560 400
Reiseliv og turistverksemd	-650 000	-650 000	-650 000	-650 000
Servicenæring	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Landbruk	-655 000	-655 000	-655 000	-655 000
Lom veksthus	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Regionråd	-440 400	-440 400	-440 400	-440 400
Landbrukskontor	-37 354	-37 354	-37 354	-18 100
Bruk av næringsfondet	-3 355 254	-3 330 454	-2 671 454	-2 473 900

4 Formannskapet - første behandling

4.1 Forslag frå Formannskapet 6. desember 2011

Budsjett 2011 og økonomiplan 2012 – 2014 blir vedteke slik det går fram av innstillinga frå Budsjettutvalet i eige budsjettokument som følgjer denne saka.

Med grunnlag i eigedomsskattelova §§ 2 og 3, skal eigedomsskatt skrivast ut etter disse alternativa for skatteåret 2012:

- Faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.
- Verker og bruk i heile kommunen.

Den generelle skattesatsen for dei skattepliktige eigedomane blir sett til 7 promille.

Skattesatsane blir differensierte med heimel i eigedomsskattelova § 12 bokstav a. Dette gjeld for bustadar/bueiningar og fritidseigedomar, der skattesatsen blir sett til 4 promille.

For bueiningar av eigedomar (inkludert fritidseigedomar) som ikkje blir nytta til næringsverksemd, skal det nyttas eit

bottenfrådrag på kr 450 000 av takstverdien.

Nyoppførte bygg som heilt eller delvis blir brukte som bustad, er fritekne for eigedomsskatt i 10 år jf. eigedomsskattelova § 7 bokstav c inntil kommunestyret endrar eller opphevar fritaket.

Eigedomsskatten skal betalast i 6 terminar i skatteåret.

Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidligare vedtekne skattevedtekter.

Kommunestyret gjev budsjettutvalet oppdrag om å foreslå tiltak for å dekkje inn inntil kr 5 millionar i årleg driftsbudsjett. Budsjettutvalet får frist til 1 juni 2012 med å koma med framlegg til kommunestyret. Økonomiplanen blir som følgje av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012.

Samrøystes.

5 Formannskapet - andre behandling

5.1 Forslag frå Formannskapet 22.12.2011

Budsjett 2011 og økonomiplan 2012 – 2014 blir vedteke slik det går fram av innstillinga frå budsjettutvalet i eige budsjettokument som følgjer denne saka.

Med grunnlag i eigedomsskattelova §§ 2 og 3, skal eigedomsskatt skrivast ut etter disse alternativa for skatteåret 2012:

- Faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.
- Verker og bruk i heile kommunen.

Den generelle skattesatsen for dei skattepliktige eigedomane blir sett til 7 promille.

Skattesatsane blir differensierte med heimel i eigedomsskattelova § 12 bokstav a. Dette gjeld for bustadar/bueiningar og fritidseigedomar, der skattesatsen blir sett til 4 promille.

For bueiningar av eigedomar (inkludert fritidseigedomar) som ikkje blir nytta til næringsverksemd, skal det nyttast eit bottenfrådrag på kr 450 000 av takstverdien.

Nyoppførte bygg som heilt eller delvis blir brukt som bustad, er fritekne for eigedomsskatt i 10 år jf. eigedomsskattelova § 7 bokstav c inntil kommunestyret endrar eller opphevar fritaket.

Eigedomsskatten skal betalast i 6 terminar i skatteåret.

Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidligare vedtekne skattevedtekter.

Kommunestyret gjev budsjettutvalet oppdrag om å foreslå tiltak for å dekkje inn inntil kr 5 millionar i årleg driftsbudsjett. Budsjettutvalet får frist til 1 juni 2012 med å koma med framlegg til kommunestyret.

Økonomiplanen blir som følgje av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012. Samrøystes.

6 Kommunestyret sitt vedtak

6.1 Vedtak i Kommunestyret 22.12.2011

Budsjett 2011 og økonomiplan 2012 – 2014 blir vedteke slik det går fram av innstillinga frå budsjettutvalet i eige budsjettdokument som fylgjer denne saka.

Med grunnlag i eigedomsskattelova §§ 2 og 3, skal eigedomsskatt skrivast ut etter disse alternativa for skatteåret 2012:

- Faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang.
- Verker og bruk i heile kommunen.

Den generelle skattesatsen for dei skattepliktige eigedomane blir sett til 7 promille. Skattesatsane blir differensierte med heimel i eigedomsskattelova § 12 bokstav a. Dette gjeld for bustadar/bueiningar og fritidseigedomar, der skattesatsen blir sett til 4 promille.

For bueiningar av eigedomar (inkludert fritidseigedomar) som ikkje blir nytta til næringsverksemd, skal det nyttast eit bottenfrådrag på kr 450 000 av takstverdien.

Nyoppførte bygg som heilt eller delvis blir brukt som bustad, er fritekne for eigedomsskatt i 10 år jf. eigedomsskattelova § 7 bokstav c inntil kommunestyret endrar eller opphevar fritaket.

Eigedomsskatten skal betalast i 6 terminar i skatteåret.

Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen tidligare vedtekne skattevedtekter.

Kommunestyret gjev budsjettutvalet oppdrag om å foreslå tiltak for å dekkje inn inntil kr 5 millionar i årleg driftsbudsjett. Budsjettutvalet får frist til 1 juni 2012 med å koma med framlegg til kommunestyret.

Økonomiplanen blir som følge av dette lagt fram til rullering i løpet av første halvår 2012. Samrøystes.

7 Overordna styringssignal og utvikling

7.1 Viktige prioriteringar i statsbudsjettet

Her er nokre utdrag frå tekster frå regjeringa i samband med statsbudsjettet

Finansminister
Sigbjørn Johnsen la fram
forslaget til statsbudsjett
5. oktober 2010
Foto: Finansdepartementet

”Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på om lag 5 mrd. kroner i 2012, tilsvarende en realvekst på 1,4 pst. Av den samlede veksten er 3,75 mrd. kroner frie inntekter. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på 1,3 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2011 i Revidert nasjonalbudsjett 2011. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for et fortsatt høyt aktivitetsnivå i kommunesektoren.

Samhandlingsreformen iverksettes fra 2012. Som ledd i reformen foreslår Regjeringen å overføre om lag 5,6 mrd. kroner fra de regionale helseforetakene til kommunenes rammetilskudd. Midlene er knyttet til kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenester og ansvaret for utskrivningsklare pasienter. Det foreslås å opprette et eget tilskudd over Helse-

og omsorgsdepartementets budsjett til oppbygging av et øyeblikkelig hjelp-tilbud i kommunal regi.

Regjeringen foreslår at det innenfor rentekompensasjonsordningene for både skole- og svømmeanlegg og transporttiltak i fylkene kan gis tilsagn om kompensasjon for renteutgifter knyttet til investeringer på til sammen 2 mrd. kroner i 2012.

Innenfor ordningen med investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser, foreslår Regjeringen at det i 2012 kan gis tilskudd til ytterligere 1 500 omsorgsboliger og sykehjemsplasser. For å styrke innsatsen for personer med demens foreslås det 150 mill. kroner til et eget øremerket stimuleringsstilskudd, slik at om lag 5 000 flere mennesker med demens kan få et dagaktivitetstilbud deler av uken i 2012.”

7.2 KS si uttale til statsbudsjettet

Tøff jobb for lokalpolitikarane

6. oktober la regjeringa fram forslaget til statsbudsjett for 2012. Her er utrag frå KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) si pressemelding:

”Utgiftene vokser mer enn inntektene i kommunesektoren neste år. Etter at rikspolitikkerne har brukt valgkampen til å love bedre tjenester til innbyggerne, får lokalpolitikkerne jobben med å kutte i tjenestene.”

Vanskelege val

Vidare skriv KS i pressemeldinga:

”- Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2012 betyr at lokalpolitikkerne må ta vanskelige valg når budsjettene i kommuner og fylker skal vedtas senere i år. Jeg vil likevel understreke at kommuner og fylker vil kunne levere gode velferdstjenester også neste år, sier styreleder i KS, Halvdan Skard.”

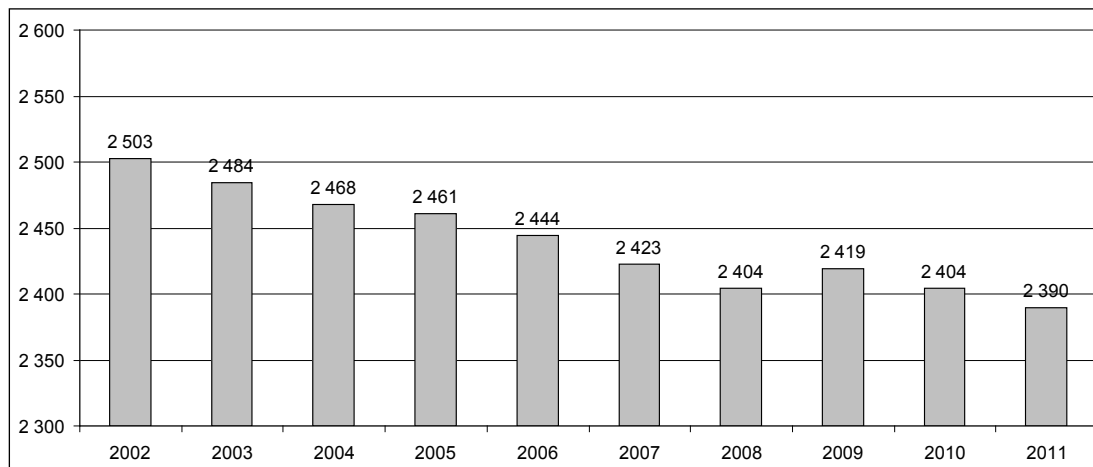
Auke til kommunane, men ikkje nok

”De foreslåtte inntektene til kommunesektoren i 2012 er likevel ikke nok til å dekke de forventede utgiftene. Skard mener at det nå er viktig at Regjeringen og KS tar et felles ansvar for å fortelle innbyggerne hva som blir konsekvensene av dette.

Regjeringen foreslår en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 3,35 milliarder kroner i 2012, og i tillegg en ekstrasatsing på vegvedlikehold i fylkeskommunene på 400 millioner kroner. KS anslår at dette er om lag 800 millioner kroner mindre enn hva en ren videreføring av dagens tjenestetilbud vil kreve, bare som følge av befolkningsutvikling og økte pensjonskostnader i kommunesektoren.”

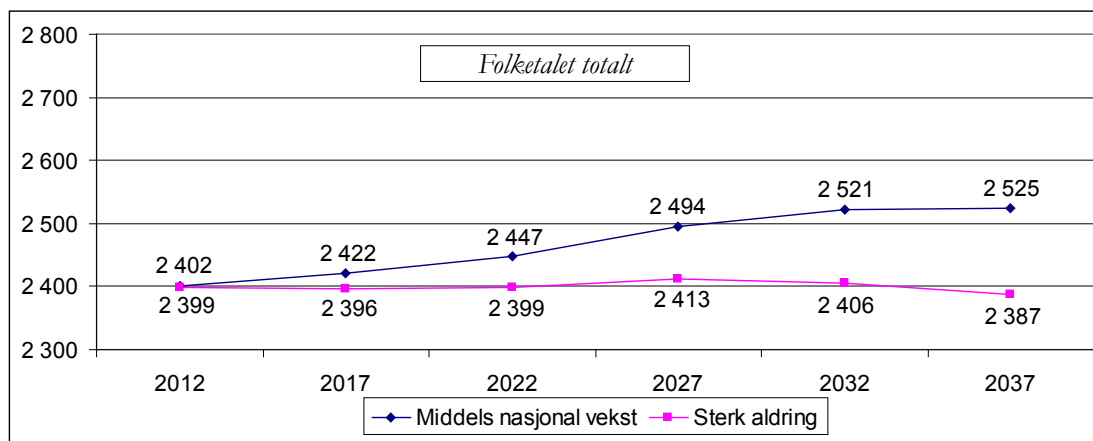

7.3 Utvikling i folketallet

Folketalet i Lom kommune ved utgangen av året fra 2002 til 2010, og ved utgangen av tredje kvartal 2011.

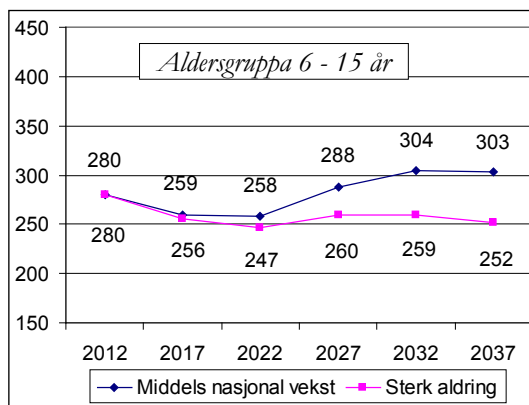
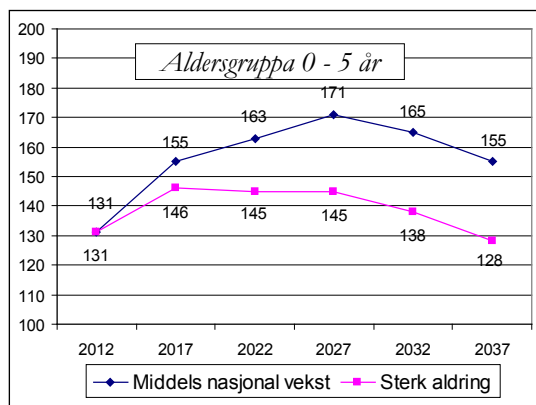
(Kjelde: SSB)

Framskriving av folketallet i Lom fra 2012 til 2037.

Framskrivinga er basert på dei to alternativa middels nasjonal vekst og sterk aldring.

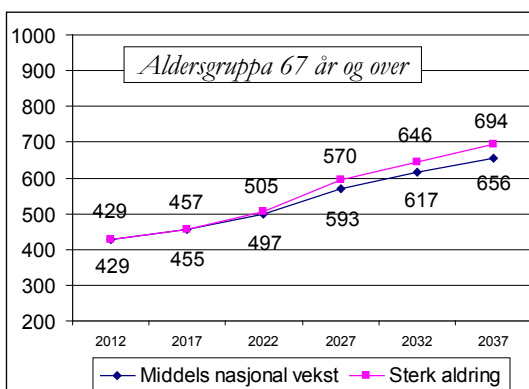
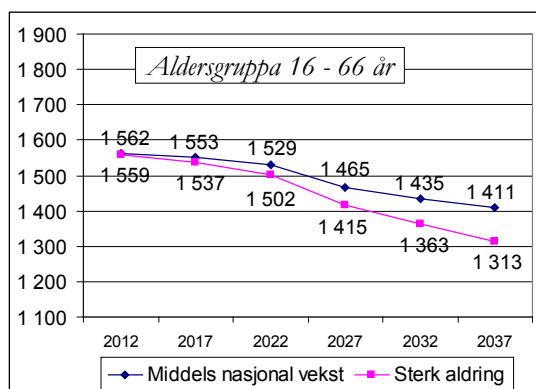
(Kjelde: SSB)

Framskriving av folketallet i Lom fra 2012 til 2037 fordelt på aldersgrupper.

Framskrivinga er basert på dei to alternativa middels nasjonal vekst og sterk aldring.

(Kjelde: SSB)

8 Overordna mål og strategiar

8.1 Balansert målstyring (BMS)

Resultatleing er ein leiarfilosofi som er basert på at politikarar, administrasjonssjef, leiarar og tilsette har dei same klart definerte måla og resultatkrava. Det skal vera stor fridom i korleis ein skal nå måla.

Kva meir er Balansert målstyring?

- Ein set fleire område i sentrum, ikkje berre økonomi.
- Lom har sett brukar, medarbeidar, økonomi, samhandling mellom politikk og administrasjon og læring og fornying i sentrum.
- Som hjelpemiddel er det laga målekart som fortel kva ein set fokus på innan kvart område.
- Kommunemålekartet er det overordna

- målekartet, og seier kva som skal målast totalt og for kvart tenesteområde.
- Målekarta skal vera forankra og aksepterte i heile organisasjonen.
 - KS sine brukar- og medarbeidarundersøkingar skal brukast som hjelpemiddel i resultatmålingane.
 - BMS vil gje grunnlag for dialog mellom politikarar og administrasjonssjef, mellom administrasjonssjef og leiargruppe og mellom dei einskilde leiarane og deira tilsette. Dette vil gje grunnlag for ein brei medverknad frå heile organisasjonen i arbeidet mot felles mål.
 - Ein flatare organisasjonsmodell med stor bruk av delegering gjer det naudsynt med eit anna styringssystem.

8.2 Kommunemålekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Økonomi	Økonomistyring og drift	Brutto driftsresultat	-3,2%	1,4%	1,3%
		Netto driftsresultat	3,6%	3,6%	8,0%
	Finansiell styring	Eigenkapitalprosent	36,2	38	36
		Gjeldsgrad (Gjeld/Eiegenkapital)	1,8	1,7	1,1
	Likviditetsstyring	Kredittid fordringar	33 dagar	32 dagar	32 dagar
		Likviditetsgrad 1	3,2	3,4	3,4
Arbeidskapital i prosent av driftsinntekter		34,3	40	34,0	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,7	4,7	4,8
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,1	4,3	4,3
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,0	4,8	4,9
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,1	5,1	4,9
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,8%	3,0%	2,5%
		Sjukefråvær langtid	5,7%	4,2%	3,9%
		Svarprosent medarbeidarundersøking	59%	83%	83%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,7	4,6	4,7
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,3	4,3	4,6

Karakterskala i medarbeidarundersøkingane går frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

9 Handlefridom i økonomien - prioriteringar

9.1 Generelle økonomiske utfordringar

9.1.1 Endringar i tilskot frå Staten

	Budsjett 2011	Budsjett (end) 2011	Endring justert budsjett og 2012	Avvik
Skatt på inntekt og formue	-41 923 000	-39 553 000	-41 945 000	-2 392 000
Statleg rammeoverføring	-63 816 000	-63 860 000	-68 202 000	-4 342 000
Inntektsutjamningstilskot	-8 764 000	-10 616 000	-10 968 000	-352 000
Skjønntilskot	-600 000	-600 000	-550 000	50 000
Sum overføring frå staten	-115 103 000	-114 629 000	-121 665 000	-7 036 000

9.1.2 Rammeoverføringar

Tilskot til samhandlingsreforma er frå 2012 innlemma i rammetilskotet frå staten. I forhold til opphavleg budsjett fekk Lom ei auke på kr 6 562 000. I forhold til justert budsjettet er auka på kr 7 036 000. I denne auke ligg middel til samhandlingsreforma med kr 3 174 000. Den reelle auka i forhold til justert budsjett 2011 blir kr 3 862 000.

Som faktor for lønsauke er brukt 3,6% som årslønsvekst. Dette er prognose frå SSB. Med ei lønsmasse på ca kr 107 000 000, får vi ei auke i lønsutgiftene på ca kr 4 000 000. Auke i pensjonsutgiftene rekna av lønsgrunnlaget er berekna til 3%. I budsjettet for 2011 er det nytta ein faktor på 15,1 %. For 2012 er denne faktoren 18 %. Denne faktoren er utrekna etter estimat frå KLP. Pedagogisk personell ved skulane er forsikra gjennom statens pensjonskasse. Her er det lågare satsar.

Dette syner at auka i rammetilskot er overskredde betydeleg berre med lønsauke og auke i pensjonsutgiftene.

Det blir innført valfag i ungdomsskulen. Opplæringa på ungdomstrinnet skal vera meir praktisk, variert og utfordrande. Det ligg auke i rammetilskotet som skal dekke auke i timetalet på 1,5 t kvar veke, kvart klassesteg. I 2012 startar ein med 8. klasse.

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen blir vidareført. Rammetilskote er styrka med 240,6 mill på landsbasis. Kontantstøtta blir omlagt. Den skal avviklast for 2 – åringer. Det kan føre til auka barnehageetterspørsel, men dette er lite sannsynleg i Lom.

9.1.3 Øyremerka tilskot

Tilskot til ressurskrevjande tenester blir noko redusert.

Det er lagt inn øyremerka middel til aktivitetstilbod for demente. Dette tykkjest å vera middel ein må søke på. Frå sentrale styremakter er det eit mål å lovfeste rette til dagaktivitetstilbod for demente.

Investeringstilskot til sjukeheimplassar og omsorgsbustader blir vidareført.

Det er elles øyremerka middel til barnevernet, for kommunar med særskilt behov.

9.1.4 Kraftinntekter

Konsesjonskraft	2012	2013	2014	2015
Kjøp av kraft	5 030 000	5 030 000	5 030 000	5 030 000
Avsett til disposisjonsfondet	1 320 210	2 321 600	0	0
Sal av konsesjonskraft	-15 285 000	-15 285 000	-15 285 000	-15 285 000
Konsesjonskraftinntekter inn som driftsmiddel	-8 934 790	-7 933 400	-10 255 000	-10 255 000

For 2012 har kommunen bindande avtale på konsesjonskraft. Denne avtala gjev kommunen ei netto inntekt på kr 10 300 000.

Det er sett ei målsetting for budsjettarbeidet om at maksimalt ca 6,5 mill kr skal inn i drifta. På grunn av ein reell nedgang i overføringane frå staten, vart denne målsettinga fraveke for å få balanse i budsjettet. Ca 8,9 mill kr er teke inn i drifta for 2012.

For dei andre åra i økonomiplanperioden er det føresett same inntektsnivå som for 2012. Vi veit at kraftinntektene svingar mykje. Det er derfor å merke seg at kraftinntektene ligg på eit høgt nivå og i åra 2013 – 2015. Etter dagens prognose (pr. 28.11.2011), ligg kraftinntektene kr 2 mill under det som er føresett i økonomiplanen og avtalen for 2012. For 2014 og 2015 er det ikkje avsett noko til disposisjonsfond. Kommunen blir sårbar for endring i kraftprisane.

9.1.5 Eigedomsskatt

Lom kommune har eigedomsskatt på eigedomar på Fossbergom og i tillegg på ”Verker og bruk”.

Grunnlaget for utskriving av eigedomsskatt på kraftanlegg, som kjem inn under gruppa ”Verker og bruk”, er fastsett av Skatteetaten.

Frå før er det kjent at det kan skrivast ut eigedomsskatt i heile kommunen. Dette vil kunne gje oss ei ekstra inntekt på ca kr 1 500 000. Kostnader til iversetting vil vera ca kr 1 mill. Berekningane er usikre.

Kommunestyret gjorde den 30.6.2011 vedtak om at det skulle gjennomførast omtaksering av eigedomsskatteobjekt i kommunen. Det vart samtidig bestemt at kommunen skulle innføre botnfrådrag. Takstutvalet er i gang med taksering av eigedomane.

Takstutvalet har vedteke nye retningslinjer for taksering av eigedomar i Lom kommune. Dette er sjablonreglar som skal forenkle takseringsarbeidet og sikre lik behandling og gjera arbeidet meir etterprøvbart.

Kommunestyret må vurdere både storleiken på botnfrådrag og skattesats i sitt budsjettvedtak.

I budsjettet er det lagt inn ei auke på kr 500 000 av eigedomar som ligg i Lom sentrum. Det er i tillegg lagt inn eigedomsskatt på teleanlegg med kr 140000, samt kr 60 000 på grunn av endring av maksimaltakst på kraftproduksjonsanlegg. Estimert på kr 500 000 er usikkert.

9.1.6 Lønsutgifter

	Regnskap 2010	Justert budsjett 2011	Budsjett 2012
Løn i prosent av driftsinntekter	66%	66%	66%

Auke i lønsutgifter frå justert budsjett 2011 til budsjett 2012 er på kr 4 013 000. Dette er ei auke på 3,7 % totalt for kommunen.

10 Handlingsplan for tenesteområda

10.1 Staben til administrasjonssjefen

10.1.1 Nøkkeltal for skulane

	Lom tre siste år			Komm- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Netto driftsutgifter til grunnskuleopplering, per innbyggjar 6-15 år	98 223	101 474	102 513	101 309	93 956	88 514
Andel elevar i grunnskulen som får spesialundervisning, prosent	10,4	8,1	7,0	10,5	7,9	8,2
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskuleundervisning, per elev	76 617	78 650	79 687	82 765	77 457	72 247
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 1. til 4. årstrinn	10,4	11,0	11,8	13,2
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 5. til 7. årstrinn	13,3	11,2	12,4	13,2
Gjennomsnittlig gruppestorleik, 8. til 10. årstrinn	11,8	12,2	12,0	12,5	13,3	14,9

10.1.2 Nøkkeltal for barnehagane

	Lom kommune			Komm.- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år i kroner, barnehager	23 095	31 600	39 491	19 820	17 626	18 813
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	110 796	124 330	144 720	133 241	133	141
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	84,1	85,8	86,1	90,0	507	753
				89,9		89,2

10.1.3 Forslag til tiltak

Investeringar 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
100	Sørvisbygg Presthaugen	1 500 000			

10.2 Støttefunksjonen

10.2.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<u>Styrke</u> <ul style="list-style-type: none"> Godt samarbeid mellom dei ulike avdelingane i Støttefunksjonen Godt arbeidsmiljø Intranett 	<u>Moglegheiter (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Vidareutvikle kompetanse Intranettet Team-tenking
<u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Kompetanseoverføring Samarebid med andre tenestemåra – frister Forventningsstyrking/servicegrad på interne tenester 	<u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u> <ul style="list-style-type: none"> Rekruttering – fleire i same aldersgruppe Rutinar for Økonomi, Løn og personal Meir telefontrafikk på Servicetorget Prosjekt/prosjektstyrking

10.2.2 Nøkkeltal

Finansielle nøkkeltal	Lom kommune			Komm.-gruppe 2010	Opp-land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-4,3	-2,0	-2,7	1,8	1,5	1,1
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,1	4,5	3,6	2,2	3,4	2,1
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	191,8	177,6	172,1	187,0	180,2	175,5
Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter	40,0	38,6	34,3	21,8	26,0	21,6
Frie inntekter i kroner per innbyggjar	35 325	38 906	41 710	41 327	36 626	35 689
Netto lånegjeld i kroner per innbyggjar	30 734	28 093	26 280	47 024	34 862	31 801

10.2.3 Målekart

Fokusområde	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar økonomi-avdelinga	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå økonomiavdelinga?	5,1	4,9	4,9
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i økonomistyring?	3,9	4,5	4,5
		Opplever du at rekneskapen er ajour og fullstendig for å nytte han i den daglege økonomistyringa?	4,7	4,5	4,5
	Målt kvalitet	Kredittid fordringar	33 dagar	27 dagar	27 dagar
Brukarar løn og personal	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå løn?	4,8	4,8	4,8
		Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå personal?	4,8	4,8	4,8
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i personalspørsmål?	3,9	4	4,5

Brukarundersøking og medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårligast) til 6 (best).

Handlingsplan for tenesteområda - Støttefunksjonen

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar Servicetorget	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå servicetorget?	4,8	4,5	4,5
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i sak-/arkivsystemet?			4,0
	Målt kvalitet	Restansar i sak-/arkivsystemet	15,3 %	15%	15%
		Andel saker handsama innan 14 dagar	42,2 %	80%	80%
Brukarar IKT	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå ikt?	5,1	5,0	5,0
		Kor tilfreds er du med kommunens dataløysing og kommunens/regionens fagprogramløysingar?	4,2	4,5	4,5
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i dataløysing?	4,4	5,0	4,5
Brukarar informasjon	Opplevd kvalitet	Kor tilfreds er du med hjelp, støtte og service frå informasjonsavdelinga?	4,0	5,0	4,5
		Kor godt tykkjer du at arbeidsgjevar legg til rette for opplæring i heimesideløysinga?			4,0
	Målt kvalitet	Total score i kvalitet på heimesida	92%	92%	92%
		Besøkande på kommunenettstaden pr. veke	2 112	12 000	10 000
		Besøkande på Lom.no gjennomsnitt pr. veke	285	6 000	5 000
Brukarar biblioteket	Målt kvalitet	Utlån pr. innbyggjar		1 i Oppland	1 i Oppland
	Opplevd kvalitet	Kor flinke er dei tilsette til å hjelpe deg?	5,8	5,5	5,5
		Er det mogleg å påverke lånetilbudet?	5,7	5,5	5,5
		Korleis er informasjon om nye bøker	5,3	5,3	5,3
Med- arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,4	4,5	4,5
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	5,0	4,5
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,7	4,8	4,8
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,0	5,0	5,0
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,7%	1,7 %	1,7 %
		Sjukefråvær langtid	2,9%	2,9 %	2,9 %
Læring og fornyng	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,9	5,0	4,9
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,6	5,0	4,9

10.2.4 Forslag til tiltak

Investeringar 2012 – 2015 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
101	Edb-utstyr og programvare	306 000			

10.3 Loar skule

10.3.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Høg kompetanse, høg arbeidsmoral og stor fleksibilitet i kollegiet. • Fleire lærarar med spisskompetanse på leseopplæring • Bra ressurstilgang -politisk og administrativ • forståing, når vi ser bort frå utfordringane med romtilhøva/ lærartettleik/ adm.ressurs. <p><u>Kritiske forbetningsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • For få og for små undervisningsrom, med dårleg lyd kvalitet. • Enda større lærartettleik/ tidl innsats • For liten adm.ressurs. 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingsarbeid, VFL (Vurdering for læring) og ALU (auka læringsutbytte) skal ha full fokus . Få lesepedagog på plass for å styrke leseopplæringa på alle steg • Utnytte spisskompetansa i kollegiet betre • Arbeide med å vidareutvikle det gode samarbeidet heim/ skule. <p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasseroms situasjonen (for få, for små rom) • Større lærartettleik på alle steg for forebygging fagleg og sosialt • Vektlegge sterkare byrjaropplæringa i norsk, matematikk og engelsk og oppfølging av dette vidare oppover på dei ein skilde stega.

10.3.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for barneskulane er oppgjevne i kapittel 10.1.1 på side 23.

10.3.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Resultat 2011	Mål 2012	
Brukarar	Opplevd kvalitet	Sosial trivsel	4,4	4,7	4,1	4,5	
		Trivsel med lærar	4,3	4,4	3,6	4,4	
		Mobbing på skulen	1,3	1,1	1,8	1,2	
		Fagleg rettleiing av lærar	3,4	4,5	3,1	3,8	
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,2	4,5	4,4	4,5	
	Målt kvalitet	Nasjonale prøver; 5. steg rekning *)	2,2	*	2,2	2,0	
		Nasjonale prøver; 5. steg lesing *)	2,2	*	2,1	2,2	
		Nasjonale prøver; 5. steg engelsk *)	1,9	*	2,0	2,0	
	Med-arbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	1,4	4,9	4,9	5,0
			Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,5	3,9	3,5	3,5
Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte?					4,9	5,0	
Har du hve til å arbeide sjølvstendig					4,9	5,0	
I kva grad har du tid til å gjera jobben din?			3,5	3,8	3,5	3,8	
Målt kvalitet		Sjukefråvær korttid	0,4 %	2,0 %	1,5 %	0,5 %	
		Sjukefråvær langtid	4,2 %	4,0 %	7,0 %	4,0 %	
		Svarprosent medarbeidarundersøking	82%	92%	88%	90%	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet?	4,7	4,6	4,9	4,9	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,2	4,1	4,7	4,7	

Medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

*) Prosentdel som nådde det lågaste av tre meistringsnivå.

På grunn av ny organisering er det ikkje sett mål for 2009 for Loar skule.

10.3.4 Forslag til tiltak

Drift 2012 – 2015 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
220	2 lærarårsverk				

Investering 2012 – 2015 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Sjå tiltak under tenesteområdet Miljø, teknisk næring.

10.4 Garmo oppvekstsenter

10.4.1 Status og analyse (SWOT)

Status og analyse (SWOT) for barnehagen

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • God kompetanse i personalet. • Svært godt tilfredse brukarar. • God ressurstilgang/politisk og administrativ forståing. • God søknad på barnehageplassar. 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidareføre det gode arbeidet i samband med prosjektet "Kvalitet og leing i barnehagen." • Gjere nytte av lokala til biblioteket som tilleggsareal/barnehagelokal. • Bruke Intranettet aktivt som informasjonskanal. • Fordeling av adm.ressursen på oppvekstsenteret med 80% til rektor og 20% ped.leiar.
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Redusere vikarbehovet. 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal ungar under 3 år aukar. • Oppvekstsentermodellen med felles leiar for skule og barnehage. Leiar har ikkje barnehageutdanning/erfaring.

Status og analyse (SWOT) for skulen

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Høg kompetanse i personalet • Læreverk i tråd med L-06 i alle fag på alle årssteg. • God tilretteleggjing for fysisk aktivitet. • God ressurstilgang/politisk og administrativ forståing • Godt samarbeid skule-barnehage 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidareutvikling av vurderingsskjema og elevvurdering etter nye forskrifter 01.08.09 • Bruke Intranett-sidene aktivt i informasjonsarbeid. • Vidareføre arbeidet med ALU og VUL i eit samla lærarkollegium. • Utvikle uteskulen.
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrking av elevmedverknad • Større fokus på undervegsvurdering i skuletimane. 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Auke lærarane sin kompetanse på elevvurdering og læring. • Stor arbeidsmengd på rektor. Dette fører til mindre tid til arbeid som ped. pådrivar. • Oppvekstsentermodellen. Barnehage og skule er to ulike tenesteområde mtp. avtaleverk, arbeidstider, møtetid er m.m. Dette fører til ei veldig stor arbeidsbelastning på rektor.

10.4.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for barneskulane er oppgjevne i kapittel 10.1.1. på side 23.

Nøkkeltal for barnehagane er oppgjevne i kapittel 10.1.2 på side 23.

10.4.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012	
Brukar skule	Opplevd kvalitet	Trivsel på skulen	*)	4,5	4,5	
		Sosial trivsel	*)			
		Fagleg rettleiing av lærar	*)	4,0		
		Mobbing på skulen	*)	1,4	1,2	
		Tilfreds med dialog heim-skule		4,8	5,5	5,5
	Målt kvalitet	Nasjonale prøver; 5. steg rekning ¹⁾		22,2	0,0	0,0
		Nasjonale prøver; 5. steg lesing ¹⁾		11,0	0,0	0,0
Nasjonale prøver; 5. steg engelsk ¹⁾			11,1	0,0	0,0	
Brukar barnehage	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	6,0	5,5	5,5	
		Foreldra sine moglegheiter for medinnflytelse	4,5	4,7	4,8	
		Respektfull behandling av barnet	5,5	5,5	5,5	
		Barnehagen sitt bidrag til språkutviklinga til barnet	5,0	5,0	5,0	
	Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste	0	0	0	
		Kor mange barn når aldersrelevante språkmål for skulestart	80%	80%	80	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	5,3	5,0	5,2	
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,9	3,9	4,0	
		Løyser dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?				
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?				
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	4,1	4,0	4,2	
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	2,40%	4,50%	4	
		Sjukefråvær langtid	1,40%	2,00%	2	
Svarprosent medarbeidarundersøking		100	100	100		
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,5	4,5	4,6	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,5	4,5	4,5	

*) Foreldregrunnet i 7. steg i skulen er for lågt til å utarbeide resultat av brukarundersøkinga. Medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

1) Prosentdel på det lågaste av tre nivå.

10.4.4 Forslag til tiltak

Drift 2012 – 2015 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
221	Behov for 20 % auke i grunnbemanning barnehagen	101 000	101 000	101 000	101 000

10.5 Lom ungdomsskule

10.5.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Høg kompetanse i personalet. Godt arbeidsmiljø • IKT-ressursar. • God ressurstilgang/politisk og administrativ • forståing. <p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Enda sterkare vektlegging på basisfaga gjennom betre lese- og skriveopplæring. • Vidareføre det vi har byrja med i Vurdering for læring. Spesielt viktig å få elevane meir med i vurderingsarbeidet. • Få auka foreldremedverknad med eit meir sjølvstendig FAU. 	<p><u>Moglegheiter (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytte IKT/It´s learning enda meir aktivt i læringsarbeidet. • Vektlegge vidare arbeid med tilpassa opplæring og Vurdering for læring • Stor lærartettleik som gjer tilpassa undervisning lettare <p><u>Spesielle utfordringar (prioriterte)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • For mange elevar er under den kritiske grense i lesing. Mange elevar manglar matematisk forståing som gjer at dei slit med faget. • Arbeide medviten med Vurdering for læring slik at elevane kan få presise faglege tilbakemeldingar. • Altfor mange elevar er fysisk inaktive som gjer at kondisjon, motorikk og styrke er langt under det ein kan forvente av elevar i denne aldersgruppa.

10.5.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for skulane er oppgjevne i kapittel 10.1.1. på side 23.

10.5.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Resultat 2011	Mål 2012	
Brukarar	Opplevd kvalitet	Sosial trivsel	4,6	4,6	4,4	4,5	
		Trivsel med lærarane	4,0	4,2	4,0	4,2	
		Mobbing på skulen	1,2	1,2	1,5	1,2	
		Fagleg rettleiing av lærar	3,2	3,4	3,3	3,4	
		Tilfreds med dialog heim-skule	4,1	4,3	4,5	4,3	
	Målt kvalitet	Gjennomsnitt grunnskule-poeng	39,6	39,0	39,6	39	
		Nasjonale prøver; 8. steg rekning *)	2,8		3,2	3,2	
		Nasjonale prøver; 8. steg lesing *)	3,1		3,8	3,6	
		Nasjonale prøver; 8. steg engelsk *)	2,8		3,4	3,2	
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	5,4	5,2	5,7	5,5	
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	5,3	5,3	5,3	5,3	
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?			5,5	5,5	
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?			5,3	5,3	
		I kva grad har du tid til å gjera jobben din?	3,7	3,7	4,0	4,0	
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	0,8 %	2,0 %	0,7 %	2,0	
		Sjukefråvær langtid	0,3 %	3,5 %	0,0 %	3,0	
		Svarprosent medarbeidarundersøking	85%	85%	93%	85%	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	5,1	5,0	5,5	5,4	
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,5	4,5	5,0	5,3	

*) Prosentdel som var på dei to lågaste nivåa av fem nivå.

10.5.4 Forslag til tiltak
Investeringar 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	Totalt	2012	2013	2014	2015
230	6 digitale tavler, "Smart Board".	260.000	260.000			

10.6 Loar barnehage

10.6.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p>Styrke</p> <ul style="list-style-type: none"> Kompetent personale. Alle assistentane har fagutdanning. Spesialpedagog i halv stilling. Utviklingsarbeid etter systematisk metode. <p>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for eit godt mattilbod i barnehagen. 	<p>Moglegheiter (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> Utnytte den ulike kompetansen i personalet betre. Bruke ressurspersonar i lokalmiljøet. <p>Spesielle utfordringar (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> Store variasjonar i barnetalet frå år til år skaper utfordringar i forhold til organisering, bemanning og økonomi. Framadspårlege barn skaper behov for ny kompetanse.

10.6.2 Nøkkeltal

Nøkkeltal for barnehagane er oppgjevne i kapittel 10.1.2 på side 23.

10.6.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar	Opplevd kvalitet	Tilfreds med tilgjenge	5,4	5,5	5,5
		Foreldra sine moglegheiter for medverknad over tilbodet	4,5	4,4	4,6
		Respektfull behandling av barnet	5,3	5,5	5,5
		Barnehagens bidrag til språkutviklinga	5,0	4,8	5,2
	Målt kvalitet	Talet på barn på venteliste	0	0	0
		Kor mange barn når aldersrelevante språkmål for skulestart	90%	90%	90%
Ressursstyring	Prioritering	Korrigerte brutto driftsutgifter pr korrigert opphaldstime	64,00		
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,9	5,0	5,0
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,4	3,8	4,4
		Løyer dykk felles arbeids-oppgåver på ein god måte?	4,7	4,8	4,8
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	4,8	4,9	4,9
		Samarbeid/trivsel med kolleger	4,9	4,8	5,0
		Stoltheit over eigen arbeidsplass	5,0	5,0	5,0
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1.7%	2,0 %	2,0 %
		Sjukefråvær langtid	4.4%	5,0 %	4,0 %
		Svarprosent medarbeidarundersøking	83%	100%	100%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	Fagleg og personleg utvikling	4,4	4,3	4,4
		I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,7	4,4	4,7
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,2	4,2	4,3
	Målt kvalitet	Gjennomførte kompetanse-tiltak i høve til overordna plan	90%	100%	100%

Brukar- og medarbeidarundersøkingar, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

10.7 Miljø, teknisk, næring

10.7.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Godt tverrfagleg samarbeid innanfor tenesteområdet. Plan, miljø, teknisk og landbruk/næring har saman ei fagleg breidde som gjer det mogleg å byggje opp eit godt tenestetilbod knytt til ressursforvaltning i ein liten kommune. Høg kvalitet på kommunaltekniske tenester, vaktmeistertenester og reinhald Arbeidet for ei berekraftig arealforvaltning og framtidssretta stadutvikling er godt forankra i kommuneadministrasjonen, i bygdesamfunnet og på tvers av partigrenser i det politiske miljøet. 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Konkret oppfølging av nærings saker og støttespelar for utvikling av attåt næringar (Inn på tunet, gardsturisme, m.m.) og nye idear. Auka satsing på energiøkonomisering og satsing på fornybar energi gjennom iverksetting av kommunedelplan for klima og energi, vedteken juni 2010. Styrke arbeidsmiljøet innanfor reinhald gjennom revisjon av reinhaldsplan og gjennomgang av aktuelle tiltak for å lette arbeidssituasjonen Nasjonalt parklandsbysatsinga kan styrke Lom som merkevare og gjere bygda meir attraktiv for etablerarar/innovasjon. Må sikre god forankring og utvikling av vertskapsrolla.
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> GIS-kompetanse og digitalt planarkiv er nødvendig for å fylla nye krav til plan- og eigedomsforvaltning. Regionalt samarbeid innan GIS og kompetanseutvikling hos eigne medarbeidarar må prioriterast. Sikre og tilrettelegge nye areal for utbygging, særskilt for næringsutvikling Lite tilfredsstillande kontorlokale når det gjeld arbeidsmiljø for tilsette (klima, støy, m.m.) og rom for publikumsmottak ved MTN. Nye lokale (ev utbetring av manglar) må vurderast. 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Store kostnader med kartlegging og iverksetting av tiltak for å sikre bygningar og utbyggingsområde m.o.t. fare for ras og flaum Store utfordringar innan rekruttering og bemanning i enkelte fagstillingar. Sterk konkurranse om ingeniørkompetanse i samfunnet generelt, og kommunane kan i liten grad konkurrere med private om løn. Legge betre til rette for intern karriere-/kompetanseutvikling for å redusere avgang/ gjennomtrekk i stillingar.

10.7.2 Nøkkeltal

	Lom kommune			Komm- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Årsgebyr for vassforsyning	2 884	3 016	2 492	3 212	3 066	2 792
Årsgebyr for avlaupstenesta	4 071	4 248	3 542	3 425	4 200	3 186
Årsgebyr for avfallstjenesta	1 705	2 000	2 120	2 358	2 045	2 407
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdagar)	10	8	14	28	38	40
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplanar, dagar	90	104	-	316	309	400
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdagar)	275	138	25	64	62	69

Brukar- og medarbeidarundersøkingar har karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

10.7.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar	Opplevd kvalitet	Resultat for brukarane, byggjesak	5,2	5,0	5,0
		Generell oppleving av kvalitet, byggjesak	5,0	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vasskvalitet og vasstrykk	5,5	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, funksjon på avlaupssystemet	5,4	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup tillit og respekt	5,4	5,0	5,0
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, service og tilgjenge	4,2	4,5	4,5
		Resultat for brukarane, vatn og avlaup, informasjon	4,7	4,5	4,5
	Målt kvalitet	Andel vassprøver som tilfredsstillar krav i forskrift	100%	100%	100%
		Andel avlaupsprøver som tilfredsstillar krav i forskrift	100%	100%	100%
		Andel tenestestader med serviceerklæring	10%	30%	30%
Ressursstyring	Prioritering	Sjølvkostrekneskap vatn, dekningsgrad	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap avlaup, dekningsgrad	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap renovasjon, dekningsgrad	100%	100%	100%
		Sjølvkostrekneskap feiing, dekningsgrad	100%	100%	100%
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,8	4,5	4,5
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,9	5,0	5,0
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,0	4,5	5,0
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,1	5,0	5,0
		I kva for grad tru du at arbeidsplassen har eit godt omdøme blant innbyggjarane	4,6	4,5	4,5
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	2,2 %	3,5 %	3,5 %
		Sjukefråvær langtid	7,9 %	3,5 %	3,5 %
		Svarprosent medarbeidarundersøking	48%	70%	70%
		Andel gjennomførte medarbeidarsamtalar	85%	100%	100%
	Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,6	4,5
I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?			4,2	4,5	4,5
Målt kvalitet		Gjennomførte kompetansetiltak i høve til overordna kompetanseplan	80%	100%	100%

10.7.4 Forslag til tiltak

Investeringsar (nye tiltak over 100.000 kroner eks. mva., tal i heile tusen kroner)

Ansvar	Tiltak	Totalt	2012	2013	2014	2015
	<u>Må-tiltak (lovkrav o.a.)</u>					
421	Sikringstiltak Ulstad, prosjektering	200	200			
421	Sikringstiltak Ulstad, gjennomføring av anlegg	1 100	1 100			
421	Sikringstiltak Ulstad, innløyising tomt	250	250			
421	Sikringstiltak Ulstad, grunnerverv	?	?			
421	Vedlikehald av kommunale bruer	500	500			
421	Trykkforsterkar Ulstad- Gjeisar *)	1 000	1 000			
421	Galdesand v.v., aggregat *)	100	100			
421	Utskifting VA- ledninger	1 852		1 852		
422	Garmo skule. Utbetring av ventilasjonsanlegg	120	120			
422	Utbetring av brannalarmanlegg med ledeljos	240	240			
422	Utskifting av golvbelegg. Gamle Loar og Drengjestugu.	100	100			
422	Energimerking av bygg. Lovkrav	100		100		
450	Verdiskapingsprosjekt Nasjonalparklandsby (Må sette av ressursar for å få ut statstilskot)	1 000	500	500		
	<u>Andre tiltak</u>					
421	Kollavegen, reparasjon av skader	150	150			
421	Saneringsplan VA- ledninger *)	200		200		
421	Opprusting hovedpumpestasjon kloakk *)	700		700		
421	Utskifting VA- ledninger *)	1 000			500	500
421	Leirmo, riving garasjer og grunnundersøking	200		200		
421	Garmo, opprusting av samleveg inkl. asfalt	500			500	
422	Loar skule. Nytt skulebygg 380 m2	10 260	10 260			
422	Ny varmesentral Garmo skule	2 300		2 300		
422	Loar skule. Tilbygg møterom lærarhus.	220	220			
422	Lom helseheim. ENØK-tiltak	200	200			
422	Doktergarden, riving	240	240			
422	Utleigebygg Tverråket, terrengarbeid	200	200			
422	Solavskjerming. Gamle Loar, Lom helsesenter.	120	120			
422	Lom helseheim. Ferdigstilling P-plass.	250	250			
422	Konvertering av oljekjel(ar.) (Avvente bioenergisak)	100	100			
422	Utskifting gjerde, Loar skule	150	150			
422	Konvertering av oljekjelar Loar-området og helseheimen.	?		(Avvente bioenergisak)		
422	Klokkargarden, riving.	120		120		
424	Gateljos Prestegardsskogen	180	180			
424	Gateljos Hamrom	110	110			

*) Dekkast inn ved gebyr.

Drift 2012 – 2015 (nye tiltak over 100 000 kroner eks. mva, tal i heile tusen kroner)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
	<u>Må-tiltak (lovkrav o.a.)</u>				
422	Strømutgifter Odda skule	90			
450	Oppfølging prosjekt verdiskapingsprogram nasjonalparklandsby, 40% stillingsressurs	200	200		
	<u>Andre tiltak</u>				
422	Revidert reinhaldsplan Auka stilling 34%				
422	3 Leasingbilar. Avtale på 2 inngått 2011 + 1 ny 2012	266	266	266	266
422	Lønsmidlar for leiar av sysselsettingsgruppa.	130	130	130	130
422	Vaktmeisterressurs fleirbrukshallen				

10.8 Helse og velferd

10.8.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p>Styrke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stort fokus på folkehelsearbeid • Stabilt og kompetent personell • Tidleg intervensjon og godt tverrfagleg samarbeid <p>Kritiske forbetningsbehov (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finne ei løysing med påbygg/ ombygging av helsesenteret for å imøtekomme dei utfordringane som er peikt på i siste vernerunder. • Auke av knappe stillingsressursar på fagområder som ergoterapi, fysioterapi, helsesyster og legesekretær. • Finne tid til fagleg oppdatering og internkursing 	<p>Moglegheiter (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aukande fokus på primærførebyggjande og helsefremjande arbeid – jfr. Samhandlingsreformen • Fokus på førebyggjande og helsefremjande tverrfagleg samarbeid. • Vidareutvikle interkommunalt samarbeid <p>Spesielle utfordringar (prioritert)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samhandlingsreformen vil krevja tilføring av nye ressursar både økonomisk, personellmessig og kompetansemessig. • Psykisk helse barn og unge • Skape forståing for at førebyggjande helsearbeid lønner seg på sikt.

10.8.2 Nøkkeltal

	Lom kommune			Komm- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar 20-66 år	467	1 730	1 638	1 792	2 166	2 828
Netto driftsutgifter per innbyggjar 0-17 år, barneverntenesta	3 146	4 113	4 663	5 943	5 596	5 971
Andelen sosialhjelpsmottakere i høve til innbyggjarar i alderen 20-66 år	3,3	3,4	3,8	4,1	4,7	4,2
Andel barn med barneverntiltak av innbyggjarar 0-17 år	3,2	2,4	2,0	5,2	4,8	4,5
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar i kroner, kommunehelsetjenesten	2 487	2 761	3 041	2 463	2 052	1 782
Legeårsverk pr 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	12,5	12,4	12,3	12,0	10,5	9,6
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggjarar, kommunehelsetenesta	7,5	7,5	7,5	9,5	10,4	8,6

10.8.3 Målekart

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar barnevern	Opplevd kvalitet	Tykkjer du hjelpa frå barnevernstenesta gjer det lettare for deg å oppdra ditt/dine barn?	5,6	4,4	5,0
		I kor stor grad opplever du at dei tilsette i barnevernstenesta behandlar deg med respekt?	4,8	4,4	4,8
		Kor fornøyd er du med moglegheita for å få kontakt med barnevernstenesta (tlf./fysisk oppmøte/epost)?	4,7	4,3	4,7
		Andel saker der lovpålagt frist er oppretthalde		100%	100%
		Andel tiltak innan opprinneleg familie		90%	??
		Brutto driftsutgifter til barnevern pr. barn i opprinneleg familie	81 400		
Brukarar psykisk helsearbeid	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta bidreg til eit meir aktivt liv	3,0	3,0	3,1
		I kor stor grad opplever du at tenesta du mottok bidreg til auka tryggleik i kvardagen for deg?	3,4	3,3	3,5
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?	3,9	3,8	4,0
Brukarar sosial	Opplevd kvalitet	Kor nøgd er du med informasjon og rådgjeving frå sosialtenesta for å koma ut av ein vanskeleg situasjon?	3,1	3,1	3,2
		I kor stor grad tykkjer du at sosialtenesta tek deg med på råd?	3,3	3,3	3,4
		Kor nøgd er du med høvet til å få timeavtale?	3,2	3,3	3,3
	Målt kvalitet	Gjennomsnittleg stønadslengde i månader for mottakarar av økonomisk sosialhjelp	2,1		2,0
		Andel mottakarar av økonomisk sosialhjelp med stønad i 6 månadar eller meir	5,3 %		5,0 %
		Korrigerte driftsutgifter til sosialtenesta pr. mottakar			
Brukarar helsestasjon	Opplevd kvalitet	I kor stor grad føler du at du kan ta opp vanskelege tema med dei tilsette på helsestasjonen?	3,6	4,7	4,2
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette møter deg og barnet ditt med vennlegheit og respekt?	4,9	5,5	5,0
		Korleis opplever du moglegheita for å få kontakt med helsestasjonen (telefon, fysisk oppmøte, e-post o.l)?	4,7	4,9	4,9
Brukarar ergoterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det betre med det du trengte hjelp til?	5,8	4,6	5,0
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?	6,0	5,5	5,6
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få ergoterapiteneste er akseptabel?	5,2	4,4	4,8
Brukarar fysioterapi	Opplevd kvalitet	I kor stor grad tykkjer du at du har fått det bedre med det du trengte hjelp til?	4,9	4,6	4,8
		I kor stor grad tykkjer du at dei tilsette behandlar deg med respekt?	5,7	5,5	5,6
		I kor stor grad tykkjer du at ventetida for å få fysioterapiteneste er akseptabel?	5,1	4,4	5,0
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,6	4,0	4,2
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	3,8	3,5	3,8
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på ein god måte?	4,7	4,8	4,8
		I kor stor grad har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	5,1	5,1
	Målt kvalitet	Sjukefråvær korttid	1,4 %	<3,0%	<3%
	Sjukefråvær langtid	1,3 %	<5%	<5%	
	Svarprosent medarbeidarundesøking	84%	>80%	>80%	
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,3	4,4	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	3,8	4,1	4,1

Helsestasjon, ergo- og fysioterapi er nye område det skal gjennomførast brukarundersøking på i 2011. Ønskeleg å dele opp ergo- og fysioterapi - køyre separate undersøkingar på dei to områda. Brukar- og medarbeidarundersøkingar, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

10.8.4 Forslag til tiltak

Investeringar 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	Totalt	2012	2013	2014	2015
600	Rehabilitering/tilbygg helsesenter	2,5 mill.	2,5 mill.			

Drift 2012 – 2015 (over 100 000 kroner eks. mva, tal i heile tusen kroner)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
600	Auke av stillingsressurs fysioterapi + 50%	240	240	240	240
600	Auke av stillingsressurs ergoterapi + 30%	135	135	135	240
600	Auke av stillingsressurs helsesyster + 40%	204	204	204	204
600	Auke av stillingsressurs legesekretær + 30%	123	123	123	123
600	Auke stillingsressurs folkehelsekoordinator / leiar av frisklivssentral + 20%	100	100	100	100
600	Avsetje til oppstart av Inn På Tunet i Lom (kan omfatte fleire teneste-område helse/ velferd, plo, skule og barnehage)	100	100	100	100
600	Auke stillingsressurs fellestenesta psykisk helsearbeid + 50%	240	240	240	240
610	Auke av stillingsressurs på Nav + 50%	200	200	200	200
630	Miljøarbeidar i flyktningtenesta 50% stilling	200	200	200	200
610	Kvalifiseringsspenger	1 450	1 450	1 450	1 450
610	Økonomisk sosialhjelp	200	200	200	200

10.9 Institusjonsbasert omsorg

10.9.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Høg dekningsgrad på sjukeheims plassar Moderne bygningsmasse Sjukeheimslækjar 2 dagar i veka 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> SAMAKS (Samhandlingsprosjekt mellom alderspsykiatrisk forsknings senter og sjukeheimar) og Prosjekt Lov om pasientrettar §4a EEP (Praktiske prosedyrar i sjukepleietenesta) Multidose
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Høgare grunnbemanning/ fagleg kontinuitet Auke kompetanse innan geriatri og demens Ny turnus 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Smittevern, spesielt MRSA Fleire eldre, og eldre med tilleggdiagnosar/ adferdsproblematikk Nye ressurs- og kompetanse krevjande oppgåver i høve samhandlingsreforma og lov/forskrift

10.9.2 Nøkkeltal

	Lom kommune			Komm- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 80 år og over	299 500	290 179	301 587	273 962	272 089	299 483
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbyggjar 67 år og over	104 174	106 611	112 913	102 159	95 795	103 912
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	710 488	746 927	775 854	812 915	807 329	867 280

10.9.3 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar	Opplevd kvalitet	I kor stor grad er du nøgd med den medisinske behandlinga du får?	3,9	3,4	3,9
		I kor stor grad opplever du at bebuarane er nøgde med den medisinske behandlinga han/ho får?	3,0	3,2	3,2
		I kor stor grad er du nøgd med høvet til å gjere daglegdagse gjeremål?	3,8	2,7	3,0
		I kor stor grad er du nøgd med aktivitetstilbodet der du bur?	3,5	>3,0	3,5
		I kor stor grad opplever du at bebuaren er nøgd med høvet til å koma seg ut og få andre opplevingar?	2,9	>2,8	2,9

Handlingsplan for tenesteområda - Institusjonsbasert omsorg

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
	Målt kvalitet	Andel pasientar og evt. pårørande med årleg samtale	>90%	>90%	90%
		Andel pasientar med tiltaksplan	100%	100%	100%
Ressursstyring	Prioritering	Plassar i institusjon i prosent av mottakarar av pleie- og omsorgstenester	22,1	24,3	
		Legetimar pr.veke pr. pasient i sjukeheim	0,29	0,39	0,34
	Dekningsgrad	Andel innbyggjarar 80 år og over som er bebuarar på institusjon	22,6 %	23,6 %	23,6%
		Beleggsprosent	101,2 %	100,0 %	100,0%
		Andel plassar sett av til tidsavgrensa opphald	9,0 %	9,8 %	15,0%
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,3		4,5
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,9	4,7	4,7
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	4,9	4,6	4,6
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	4,8	4,9	4,9
		I kva grad trivst du saman med kollegane dine?	5,2	5,2	5,2
	Målt kvalitet	Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidersamtale	20%	100%	100%
		Andel tilsette som er fagarbeidarar	70%	> 65 %	70%
		Sjukefråvær korttid	2,3 %	<3,5 %	<3,5%
		Sjukefråvær langtid	12,4 %	<6,0 %	<6,0%
		Svarprosent medarbeidarundersøking	33%	70%	70%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,2	4,4	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,0	4,1	4,5

Brukarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 4 (best).

Medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

10.9.4 Forslag til tiltak

Investeringar 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	Totalt	2012	2013	2014	2015
700	Ombygging/tilpassing av vaktrom, arbeidsrom, lab. medisinsk lager, bad	500 000	250 000	250 000		
	Nytt låsesystem	400 000	200 000	200 000		
	Ny dør hovudinngang	180 000	180 000			
	Ny oppvaskmaskin inkl. ombygging	260 000	260 000			
	Legekontor på institusjon (utstyr - inventar)	200 000	200 000			
	Utstyr til sjukeavdeling (brei sjukeseng, 4 vekter)	120 000	120 000			
	Ombygging Fredly	50 000	50 000			

Drift 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
700	Avdelingsleiarar institusjon				
	Fysioterapeut 40%	209 000	209 000	209 000	209 000
	Demens/geriatri 50% Sjukepleiar	261 000	261 000	261 000	261 000
	Fagutvikling, 50%		261 000	261 000	261 000
	Kursbudsjett- sjukeheimslege				
	Samhandlingsreformen				

10.10 Heimebasert omsorg

10.10.1 Status og analyse (SWOT)

Nåtid	Framtid
<p><u>Styrke</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • God kompetanse • Stabiel personalgrupper • ”Stå-på-vilje” 	<p><u>Moglegheiter (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetanseheving gjennom UHT • Elektronisk samhandling, telemedisin, intranett • Omsorgsteknologi
<p><u>Kritiske forbettringsbehov (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Plassmangel for heimesjukepleia, arbeidsrom og tidsressursar • Bygging av nye omsorgsbustadar med heildøggers omsorg • Oppgradere og tilpasse data og IKT til noverande og framtidige behov 	<p><u>Spesielle utfordringar (prioritert)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekruttere nye tilsette/ vikarar-utfordringar knytt til avlønning • Styrke heimetenesta i høve samhandlingsreforma • Erverve spesialkompetanse for fagarbeidarar og høgskuleutdanna → vidareutdanning

10.10.2 Nøkkeltal

	Lom kommune			Komm- gruppe 2010	Opp- land 2010	Heile landet 2010
	2008	2009	2010			
Mottakarar av kjernetenester til heimebuande, pr. 1000 innb. 80 år og over.	396	391	374	377	326	342
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottakar av kjernetenester til heimebuande (i kroner)	140 789	130 809	152 392	174 629	186 111	185 760
Gjennomsnittleg antall tildelte timar pr veke som brukarar av heimesjukepleie får	1,4	2,1	1,1	4,6	3,6	4,6

10.10.3 Målekart

Fokus- område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resul- tat 2010	Mål 2011	Mål 2012
Brukarar	Opplevd kvalitet	I kor stor grad opplever du at tenesta gjev deg ein betre kvardag slik at du kan bu heime?	3,6	3,5	3,6
		I kor stor grad opplever du at tenesta gjev den hjelpa du treng?	3,7	3,7	3,7
		I kor stor grad opplever du at dei tilsette har omsorg for deg?	3,7	3,6	3,7
		I kor stor grad kan du påverke den tenesta du får?	2,5	3,7	3,0
		I kor stor grad har dei tilsette tilstrekkeleg kunnskap om brukaren og funksjons- hemminga?	3,0	3,1	3,1

Brukarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 4 (best).

Handlingsplan for tenestoområda - Heimebasert omsorg

Medarbeidarundersøking, karakterskala frå 1 (dårlegast) til 6 (best).

Fokus-område	Kritisk suksessfaktor	Indikator	Resultat 2010	Mål 2011	Mål 2012
	Målt kvalitet	Andel pårørande til brukarar med funksjonshemming med årleg samtale	100%	100%	100%
		Sakshandsamingstid	7 dagar	<7dagar	<7dagar
Ressursstyring	Prioritering	Tenester til heimebuande sin andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg		42,0 %	42,0%
	Dekningsgrad	Mottakarar av kjernetenester til heimebuande pr. 1000 innbyggjarar 80+ år	374	385	385
Medarbeidarar	Opplevd kvalitet	Alt i alt i kva grad er du nøgd med næraste leiar?	4,9	4,7	4,7
		Er du nøgd med standarden på arbeidslokala?	4,0	3,9	3,9
		Løyer dykk felles arbeidsoppgåver på arbeidsplassen på ein god måte?	5,3	>5,0	5,0
		Har du høve til å arbeide sjølvstendig?	5,2	5,2	5,2
		I kva grad trivst du saman med kollegane dine?	5,4	5,2	5,2
	Målt kvalitet	Registrerte tilfelle av vald eller truslar	<10	<10	<10
		Andel tilsette i brukargruppe med vedtak etter kap 4a, som er oppdaterte på dette	100%	100%	100%
		Andel tilsette som er fagarbeidarar			70%
		Andel medarbeidarar med gjennomført medarbeidersamtale	90%	95%	100%
		Sjukefråvær korttid	2,7 %	<2,5 %	<2,5%
		Sjukefråvær langtid	5,6 %	<5,0 %	<5,0%
		Svarprosent medarbeidarundersøking	40%	80%	70%
Læring og fornying	Opplevd kvalitet	I kva grad lærer du noko nytt gjennom arbeidet ditt?	4,9	4,4	4,4
		I kva grad legg arbeidsgjevar til rette for kompetanseutvikling?	4,7	4,1	4,5

10.10.4 Forslag til tiltak

Investeringar 2012 – 2015 (over 100 000 kroner)

Ansvar	Tiltak	2012	2013	2014	2015
800	Utviding/ombygging kontor heimesjukepleia Handlingsplan byggemessige tiltak etter vernerunde 2011.				

Drift 2012 – 2015 (over 100 000 kroner eks. mava., tal i heile tusen kroner)

Ansvar	Tiltak	Totalt	2012	2013	2014	2015
800	Dagtilbod demens 40% (lovpålagt frå 2012)	792	198	198	198	198
	Heildøgn omsorg	11 073		3 691	3 691	3 691
	Kreftomsorg sj.pl. 40%	836	209	209	209	209
	Fagutvikling 50%	783		261	261	261
	Auke i stillingar heimesj. pl. på kveld og helg	5 060	1 265	1 265	1 265	1 265
	Nye brukarar	?	?	?	?	?
	Samhandlingsreformen	???				